

Büyük Millet Meclisinde Çiftçi kanunu müzakereleri çok çetin oldu

Mazbata muharrirleriyle mebuslar arasında
şiddetli münakaşalar cereyan etti

Ankara, 16 (Telefonla) — Bugün saat 15 te toplanan Büyük Millet Meclisi canlı müzakerelerinden birini daha yapmıştır. Çiftçi kanunun korunması hakkındaki kanunun maddeleri görüşülme başlamadan önce söz alan Refik İnce bu kanun etrafında ne emelen, ne de hükümet tarafından bir prensip izahı verilmemiş olduğuna işaret ederek Meclisin böyle bir işi beklediğini söylemiştir. Ziya Gökalp başka bir sözle Meclise hitap etmiş ve demiştir ki: — Bu kanun müstaceliyetle görüşülmelidir. Bunu ikinci bir müzakereye tahlik etmişim, bugün meseleyi bitirelim. Hem kanun kanunu diye çiftçiye fayda temin etmeyi istiyor, hem de bu kanunu senelerdenberi süruncemede bırakıyor. Ziya Gökalp, ayrıca bu mecliste Meclis riyasetine bir takdir vermiş-

Ziraat Vekili Muhlis Erkmen

se de umumi heyetçe reddedilmiştir. Bundan sonra kürsiye gelen Ziraat Vekili Muhlis Erkmen ezimle demiştir ki: — Bu kanunun bir an evvel mecliyete girmesini çoktu beklediği gibi, Ziraat Vekâleti de bu lüzumu hissetmektedir. Kanunda iki mühim esas vardır. Biri çiftçi mallarını korumak diğeri de zarar olduğu takdirde hatta zarar görenin mirasasına meydan vermeden meseleyi takip ve zarar vereni hemen mahkemeye sevk etmektir. Zarar gören maddi menfaatini mutlaka kurtaracaktır. Bu maksadı temin için de bekçilerin vazifesine karışmamak ve başka bir iş yapmamak şartı ile, koru bekçileri teşkilatı kuracağız. Diğer taraftan malı zarara uğrayan çiftçilere bu zarar 20 liraya kadar olduğu takdirde mahkemeye gitmek kulluğu verilmeyecektir. (Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te ★)

Maine ve Luzitanyadan sonra Robin Moore

Son 43 sene içinde Amerika üçüncü defa olarak harbin esigine varmıştır. Her defasında işin içine batan bir vapurun ismi karışmıştır.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Kırk üç senedenberi Amerika üçüncü defa olarak harbin esigine varmıştır. Her defasında işin içine batan bir vapurun ismi karışmıştır. Kırk üç sene evvelki İspanya - Amerika harbi şöyle başlamıştı: Amerikanın İspanya ile olan minasebetlerinin pek gergin olduğu bir sırada Maine adında bir Amerikan zırhlısı Havana limanına gönderilmişti. Bu zırhlı 15 Şubat gecesi bir iş-tal neticesinde yandı ve müttebatından 266 kişi öldü. Amerika hükümeti, iş-talın sebe-bini aramak üzere bir tahkik heyeti kurdu. Heyet, zırhlının, hariceten bir torpil atılması yüzünden battığını 21 mart tarihli raporla tesbit etti. Nisanın yirminisinde de Amerika, İspanyaya bir ultimatom vererek Gubadan çekilmesini istedi. 24 nisan'da harp ilan edildi.

Maine zırhlısının batması harp ilan edilmesi arasında iki aydan fazla zaman geçmiştir. Bu müddet içinde Amerika halkı hiddetten çıldırması gibi bir halde idi. Selâm makamında herkes birbirine: «Maine zırhlısını unutmuyoruz!» diyordu. Öy olduğu halde tahkik komisyonunun raporu beklendi, kongrede kanunî merasim birer birer tamamlandı, ondan sonra harbe geçildi. Amerikanın 1917 de Umumi Harbe girmesine Luzitanyaya vapurunun batırılması ve bu vapurda Amerikalıların hayatını kaybetmesi sebep olmuştur. Bugün bir Robin Moore hadi-sesinin karşısındayız. Tahkikat komisyonu usul dairesinde raporunu yapıyor, kurulu itiyatlar mucibince Amerika halkı a-teş püskürerek neticeyi bekliyor. Manzara 1898 senesinde olduğunun aynidir. Amerikan ru-hu değişmemiştir. Rahatını boz-mağa razı olması, kollarını siva-defasında mutlaka aynı neha-relerden geçecek, aynı nevi ha-reketlerde bulunacaktır! Bir Amerikan vapurunun Cen-nubi Amerikaya giderken sebep-niz olarak batırılması ve arala-nız (Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) ★/★/

Amerikaya Çörcil Hitap etti

B. Çörcil
Dünya, ulvî bir kararın doğumuna şahit oluyor

Bu kararın ne olacağında şüphem yoktur

Londra, 16 (A.A.) — B. Churchill Amerikadaki Roches-ter üniversitesi tarafından kendisine fahri hukuk doktoru payesi-nin tevcihi münasebetile bugün Amerikalılara hitaben radyoda irad ettiği bir nutukta Amerika-nın kendi şahsına gösterdiği iti-mattan bahsederek ezimle söy-le demiştir:

Bu şimada lâyak olmak için çalışacağım. Fakat beni en ziyade mütehasis eden şey aramızda mevcudiyetini hissettiğim kardeşlik ve birlik duygusudur. Dünya ulvî bir kararın doğumuna şahit oluyor. Bu kararın ne olacağı hususunda hiç şüphem yoktur. Beşeriyetin mukadderatı maddî bir takım hesaplarla tayin edilemez. Henüz muzaffer gibi görünen (Devamı: Sa. 5, Sü. 2 de) —

Amerikada Alman Konsoloslukları KAPATILDI

Alman harp gemilerine hücum

Amerikan gazeteleri bunu istiyor

Nevyork, 16 (A.A.) — Ame-rika radyosu muharrirleri Mihve-re ait alacakların bloke edilmesi hakkında B. Roosevelt tarafın-dan verilen emri Robin Moor va-purunun torpillenmesine doğru-dan doğruya bir cevap suretinde telâkki ediyorlar. Mamafih mu-harrirlerin ekserisi bu tedbirin geç kalması olduğu mütalâasında-dır.

Vereceği karar sabırsızlıkla beklenen Roosevelt

Bütün Amerikan gazeteleri, Alman harp gemilerinin torpillen-mesini istemekte ittifak eylemek-tedir. İrk farkı yok herkes iş başına Vashington, 16 (A.A.) — Re- (Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) —/—

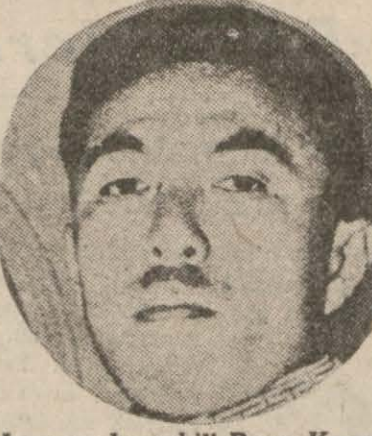
Japonya

Cihan harbinde
Kat'i âmil
olacakmış

Japon donanması
Cenup denizinde
manevraya çıktı

Amiral Suetsugu
dedi ki :

Eğer Birleşik Amerika devletleri harbe girerse Japonya da haysiyet ve şerefini korumak için harbe girmeye hazır bu-lunmalıdır

Japonya başvekili Prens Konoye

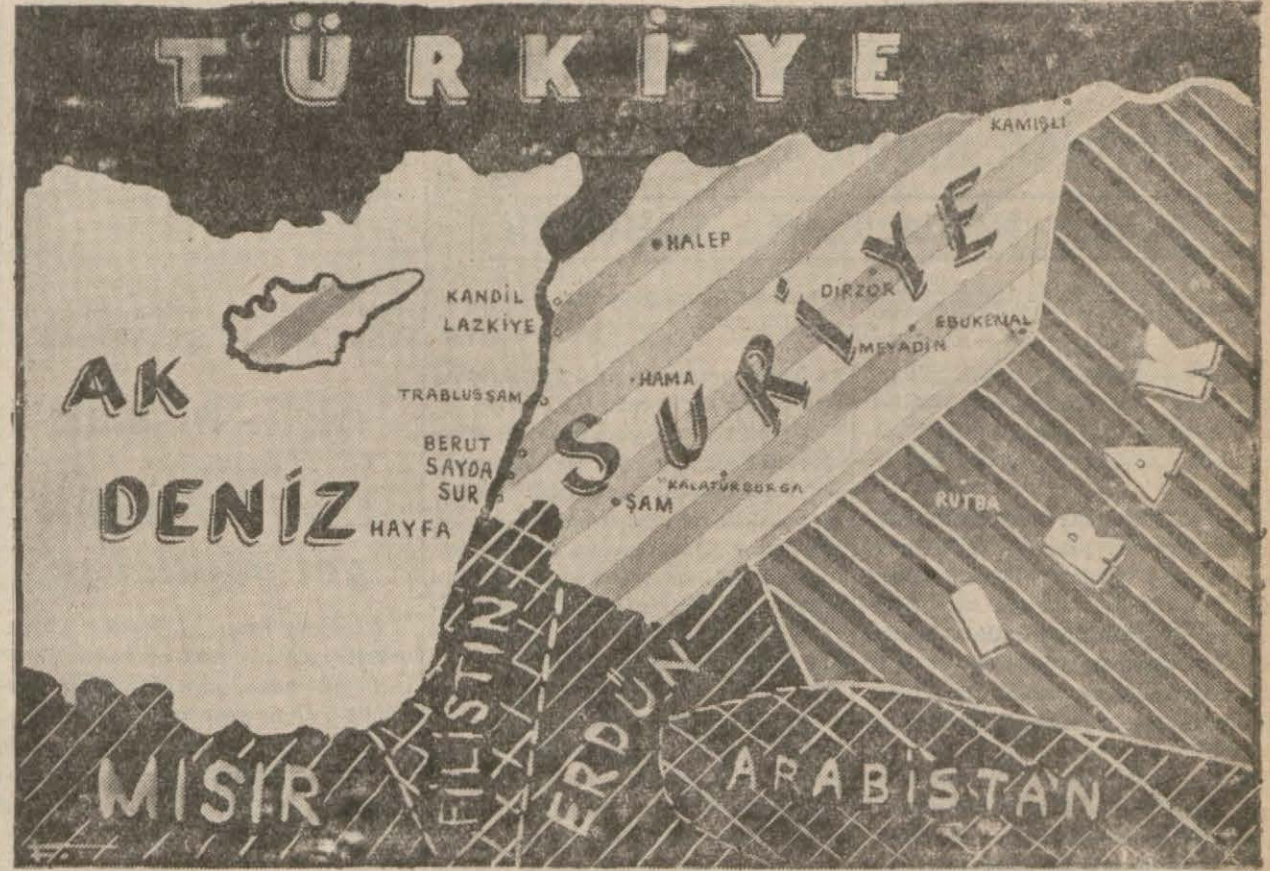
Tokyo, 16 (A.A.) — Başve-kil ve emîlî hizmetler birliği adındaki cemiyet reisi Prens Ko-noye mezkûr birliğin merkezi ko-mitesinin küsat celsesinde irad et-tiği bir nutukta beynelmîl vazie-yetin Japonya etrafında günden güne daha ziyade karışmakta ol-duğunu söylemiş ve şunları şîve etmiştir: Avrupa harbi durmadan geniş-liyor. Bütün dünyanın gayet bü-yük bir kargaşalığa atılması her zaman mümkündür. Buhranlı devreyi atlamak ve imparatorun zihnini beyhude yere yormamak (Devamı: Sa. 5, Sü. 3 de) X/X

Amerikaya cevap:

Devriye sistemi
Harbe vesile imiş

İtalyada
Amerikan malları
tesbit ediliyor

Londra, 16 (A.A.) — Alman amirali Lüzav, şimali Amerika-ya hitaben radyoda söylediği bir nutukta, B. Roosevelt'in devriye sistemi yüzünden Almanyanın maruz bırakıldığı çıkmazdan acı şikâyet etmiş ve demiştir ki: Eğer bir Alman korsanı bir Amerikan harp gemisinin takibi-ne uğrarsa ya bir İngiliz harp ge-misinin gelmesini bekleyecek ya-hut da kendini takip eden bu Amerikan gemisinden kurtulmak için onu batıracaktır. Bu takdirde de B. Roosevelt Amerikayı har-be sokmak için güzel bir bahane bulmuş olacaktır. (Devamı: Sa. 5, Sü. 1 de) X/X

Suriye harekâtı günden güne şiddetleniyor. Müttefik kuvvetler Şamı muhasara ettiler; Kise ve Saydayı işgal ettiler

HARP VAZİYETİ

Suriye cephesinde
Yazan: İhsan BORAN

İngilizler cenubi Suriye cephe-sinde ileri harekete devam edi-yor. Fakat bu ileri hareket Şam cenubunda duraklamış, sahîl ta-rafında az çok inkisaf etmiştir. Sayda limanının işgalî bunu gös-teriyor. Şarkta Fırat havzasında hareket eden motörlü birliklerin vardıkları hedefler hakkında he-nüz bir malumat yoktur. Şuna hükmedebiliriz, ki cenup-ta ve şarkta Fransız mukavemeti ilk günlere nisbette bir parça art- (Devamı: Sa. 3, Sü. 1 de)

ÖLDÜRÜCÜ Görünmez silâh

İngilizlerin yeni icadı

Londra, 16 (A.A.) — Reuter: İngiliz ordusu belki de yakında gizli bir silâhla teğiz edilecektir. Bu silâhı şimdi bir istihkâm subayı olan Cambridge üniversitesinin bir talebesi keşfetmiştir. Bu subay 24 yaşındadır ve bundan iki sene evvel makine mühendisliği ihtisas şubesin-de birinciliği kazanmıştır. Bu silâhın mahiyeti tabiatile ifşa edilmemektedir. Fakat İngiliz askeri makamları bunun Alman zırhlı taar-zularına tesirli bir karşılık olacağı mütalâasındadır. Bu silâh öldürücü ve gözükmez bir silâh diye tavsif edilmektedir.

Bu silâhın mahiyeti tabiatile ifşa edilmemektedir. Fakat İngiliz askeri makamları bunun Alman zırhlı taar-zularına tesirli bir karşılık olacağı mütalâasındadır. Bu silâh öldürücü ve gözükmez bir silâh diye tavsif edilmektedir.

CRIPPS Moskovaya dönmiyecek

Haber
galanlanıyor

Londra, 16 (A.A.) — Reuter ajan-sı bildiriyor: İngilterede bulunan İngilterenin Moskova büyük elçisi Sir Stafford Cripps'in vazifesine dönmekten im-tina ettiği hakkındaki haber resmi mahfillerde teyit edilmemektedir. Reuter ajansının diplomatik mu-habirinin bildirdiğine göre Cripps, Edele ve sair hükümet erkânile gö-rüşmelerini bitirdikten sonra Mos-kovaya dönecektir. Paveliç Zagrebe döndü Zagreb, 16 (A.A.) — Hırvat hük-met reisi Ante Paveliç yanında Mareşal Kvaternik, Haricije Nazırı Loroviç ve maiyeti olduğu halde bu sabah Venedikten Zagrebe dönmüş-lerdir.

Sovyet Tank ve paraşütcüleri Büyük Manevrada

Londra, 16 (A.A.) — İs-viçre radyosunun bildirdi-ğine göre, Sovyetler Birli-ğinin muhtelif yerlerinde tankların ve paraşütcülerin iştirak ettiği büyük mane-vralar yapılmaktadır.

Kıbrıs taarruz

Lefkoşe ve Pafos bombalandı

Lefkoşe, 16 (A.A.) — Resmen bi-tilirildiğine göre düşman tayyareleri pazır günü Lefkoşe üzerine bir bom-ba salvosu atmışlardır. Askerler a-rasında bazı zayıat vardır. Fakat, hiçbir hasar olmamıştır. Pafos üzerine de düşman tayya-releri bombalar atmışlardır.

Büyük manevraya başlıyan Rus paraşütcüleri havadan bir araziye konarken

Belediye ve belediyelere bağlı müesseselerin tekaüt sandığı

Kanun lâiyhası meclise verildi. Lâiyhaya göre memurlara bir çok haklar veriliyor

Ankara, 16 (Telefonla) — Meclise verilmiştir. Bu lâiyhaya göre, sandık hükmü şahsiyeti haiz olacaktır. Sandığı Dahiliye Vekâleti mirakabesi altında tutacaktır. Bu kanun hükümlerinden istifade

ederek memuriyet ve vazifelere yeniden alınacakların ilk aylıkla-rından yüzde 25 diğeri aylıkların-dan da yüzde 5 kesilecek, beledi- (Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) +/+

Avrupada 20 Senem Nasıl Geçti Annem ömründe ilk defa benden memnun göründü

Yazan: **Rebia Teflik BAŞOKÇU**

Telif ve tercüme hakkı tamamen mahfuzdur

— 62 —

— Kardeşim, yeni ev, çok çok güzel olmalı, biz orada yeni Türkiye'nin kemalist kadimlerini temsil edeceğiz. Bu küçük bir şey değildir. Diyordun.

Boş günlerimde Boğazın ve Adaların en güzel yerlerine dostlar ve akrabalarla beraber gidip eğleniyorduk.

Annem ömründe ilk defa benden memnun görünüyordu. Beni nasıl şımartacağını biliyordum. Bende, Göksuda öğle ziyafetleri eksik olmuyordu.

Hele İstanbul'dan hareketinden bir gün evvel tertip ettirdiğin son ziyafet pek parlak oldu. Gazinin ince saz takımından bir küçük grup getirtmiş, en samimi eski dostlarla Boğazın Anadolu kıyısında Sütlüceye büyük bir istibolatta geldim, orada asırlaşmış misir ağaçların gölgesinde sazlı sözlü neşeler içinde Çerkez tavukları ve dolmalar yenmişti.

O günkü yemekte Leylânın amcası (M) Paşa ile yengesi de vardı. Bu ihtiyar görümlü Paşa annemden çok hoşlanmıştı, Leylâ ile benim aramızdaki samimiyet onların arasında da bağıydı.

Bu 1927 senesi benim işçilik hayatında en mesut bir sene oldu. İstanbul'da en mesut ve neşeli olan yalnız ben değildim. O sene İstanbul sevinçten ve neşeden kaynıyordu.

Büyük halâtkar Gazi müteakke-derleri ilk defa bir yazı İstanbul'da geçiriyordu. Bütün bir millet kalbini inancına ve aşkına o Gaziye vermişti. Onu aramızda görmek saadetinden taşıyordu.

"Doğrusu İstanbul'dan ayrışmış bana biraz çok acı geldi. Ne yeni bir ev kurmak, ne de Leylânın dediği gibi 'Kemalist kadını Avrupa'da temsil etmek filan ben fazla teşhir etmiyorum. Ne çare ki hayat beni orada bekliyordu. Berline döndükten sonra da gülmeye bir çocuk gibi tahassürden geçtim. Kageralar beni sık sık Vanyeye götürüyorlardı. Göya onun la Boğazın hasretini telâfi edecek tim.

Berlinde birkaç gün kâşp işlerimi gördükten sonra hemen son bahar modelleri için Paris'e hareket ettim. Bu mevsimde Paris'te kimse yoktu. Doktor Fikri bir senedenberi İstanbul'da dönmüştü. Nermin Nise gitmişti. Rozi Vanyev'i Paris'e de pahalı bulmuş Yugoslavyaya muhaceret etmişti. Paris'te yalnız Anni Tarnopol vardı. İki senedenberi annesile kardeşlerle Paris'te oturuyordu. Zaten benim Paris'te kaybedecek hiç vakitimin yoktu. Yeni modellerle beraber evime ait birçok ufak tefek de şeyler almak için Paris'e gidiyordum. Sekiz odeli bir evi baştan aşağı doldurmak kolay mı?

Berline döndüğüm vakit, hem yeni evin tanzimi, hem de modellerin hazırlanmasından dünyayı göreceğim halde değildim. Kış başlamadan «Sadı» terzihanesi parlatıp bir açılışa işe başlamalıydı. Geceleri bir ikiye kadar yeni modeller kesip ertesi günü işlere verilmek üzere hazırlıyordum. Gündüzleri, Paris'e gittimden evvel ismarladığım mobleler gelirken onları yakışıkla surette odalara tanzim ile uğraşıyordum. Hele lâmba zıyaları odalara ve simalara güzelliğe vermek hususunda pek büyük bir rol oynuyordun. Onları muvaffakiyetli bir surette yerleştirmeli idi.

Ben dekoratörlerle tanzim edilen evlerden hoşlanmam. Oturdumun yerlerde yalnız kendi işçiliğimin yaratacağı hususiyeti arardım. Her küçük şeyle kendim meşgul olmam, vaktimi çok azaltıyordu.

Bir taraftan da eski müstahillerin hepsi yeni evbiler için sabahdan akşama kadar telefonda beni ılaş ediyorlardı. Yeni «mezon» un açılışını beklemek istemiyorlardı.

Evin arka tarafındaki iki oda a-telye yapılmıştı. İşçilerin adedi otuza çıkarmıştı. Hesapları görmek için, bir kâtip tutulmuştu. Paris'ten bir de Rus satıcı kadın getirtilmişti. Leylâ teğrinlerin sonunda Berline gelecekti. O vakte kadar ben başıma uğraşacaktım. Modelleri göstermek için de Berlin'den güzel kızlardan üç tane manken almıştım.

Açılış gününde İstanbul'dan beklediğim eşyaların halılarını yetiştireceğinden çok korkuyordum. Halı-sız bir evde moble ne kadar güzel olsa yine hiç bir azamet olmuyordu.

Uzun heyecanlar ve büyük yorgunluklar neticesinde iki ay zarfında bütün bunları hazırlamıştım. Bir hafta-

ya kadar yeni evin yeni koleksiyon-ları teşhir edilecekti.

O günlerde bir gece Berlin'den Marmorsal denilen cesim bir salonunda her sene mutad olan Türk balosu verilecekti. Ben bu fırsatı kaçırmak istemedim. Bizim sefire Hanımefendi ile yeniden münasebete başlamak istiyordum. Yalnız ufak tefek dike-cek bir Müslüman olmadığımı is-pat etmek zamanı artık gelmişti.

Baloda sefirimizle sefirinin bulun-duğu tarafa doğru yaklaşıırken sefire beni gördü. Derhal yanına sokul-dum. Selâm verdim. Sefire beni çok-tan görmeyi için biraz hayretle: — Nerelerdesiniz Hanımefendi? Dedi. Hep öyle yine başınız havada mı geziyorsunuz?

— Şimdi daha yitkeldim efendim. dedim. Yakında göldere erişecek. — Öyle mi? Acaba neden? Dedi. — Efendim, dedim. Şimdi, yalnız ufak tefek dikmekle vakit geçirmiyorum da ondan. Birkaç güne kadar yeni evimin kıyafetini yapacağım. E-mir buyurursanız bir davetiye tak-dim edeyim. Yeni modelleri görmek için tefir ederseniz iltifat buyur-muş olursunuz.

— Hay hay, Dedi. Çok memnun olurum. Gelir görürüm. Adresiniz ne rede?

— Budapeşte Şirase 34 numara efendim.

— O o, orafara nasıl çıkarsınız? Dedi. Oradaki ev kiraisi bir servetir.

— Evet efendim, hakikaten pek pahalı, fakat, ev kirası verebileceğimi tahmin ediyorum.

— Maşallah çok iyi, gayretinizden memnun oldum. Dedi.

Ben yeni «mezon» un açıldığı ilk üç günde misafirlere çay verilmisini istedim. Ve Berlin'in en meşhur pasta ve çay evi olan Mirika'yı üç gün için gelenlere hizmet ve çay pasta sandviç dağıtmak için kiraladım.

Benim bu en sevinçli günlerimde Leylânın halâ Berline gelmeyeşine çok canım sıkılıyordu. Fakat zavallı kızın amcası (M) Paşa birdenberi hastalanmış, iki gün içinde ölmüştü. Bu felâketten sonra hiç olmazsa iki ay kadar yengesini yalnız bırakmak istemiyordum.

Kolleksiyonda teşhir için yitirdim fazla model hazırlanmıştı. Bu modelleri bizimkilerle beraber, altı genç kız salonları dolayarak gösteriyorlardı.

Benim orta salonum kıymetli İran halılarıyla ortadaki kocaman sarı mangel sarı şamdanları kütüphane-si kuş tüyünden koltukları geniş uzun bir divanı birçok yastıklarla hem şarkı hem garbi birbirine bağ-lıyan hakikaten güzel bir salon ol-muştu. Hele salonun bir köşesinde duran İstanbul'da bilhassa yaptı-tığım çini üzerine Teflik Fikretin,

«Kimseden ümidli feyzetmem, di-lemem perubab»

«Kendi cevrim, kendi edlâkimde kendim tahtım.»

«İnşâh tavis cemretin girandir boy nuna»

«Kendi hür, ırfânı hür, viedanı hür, bir sairim.»

Beyitlerini yazdığım yuvarlak ma-sa ecebi gözlerle pek hoş görünü-yordu. O gün orta salona gazetecileri oturtmuştum. Umumiyetle terzihan-elerde hususi mükellef salonlara te-saduf edilmey. Halbuki burası benim hem terzihanem, hem de kendi otu-rduğum evdi. Altı senedenberi on dört defa adres değiştirmiştim. Altı se-nedenberi oda, ve ev, yüzünden ne-ler çekmemiştim. Bu kadar çalış-mak bu kadar yorgunluktan sonra misafirlerimi severek kabul edecek bir salonum olmasın mı?

O gün gazeteciler, ve bütün gelen-ler evbilerinden ziyade salona hay-ran olmuşlardı:

— Siz buraya Kayseri'de kabul e-debilsiniz. Diyorlardı.

Saat tam üçte Sefire Hanımefen-di siyah bir kürk manto ile iyi gi-yinmiş olarak geldi. Üç salonu do-luran kalabalıktan hayretleri içinde kalmıştı. O hiç bir zaman ufak te-fek diktirilecek» bir Müslümanın böyle bir ev açabileceğini tasavvur edemedi.

Sefireyi maruf müstahillerin bulun duğu baştaki beş salona aldım. Ben kaç hatfalkı müthiş yorguluğuma rağmen kendimi pek haff görüyordum. Misafirlerin arasında dolay-ıyordum.

(Arkası var)

Gazi bulvarının İnşaati yakında başlıyacak

Gazi bulvarının imar planı fen müdürlüğü tarafından tetkik edil-mektedir. Tetkikat bitirildikten sonra inşaat başlanacaktır. Bun-dan başka Taşkılla - Dolmabahçe yolunun şose olarak inşaatı takar-rür etmiştir. Bu yoldan demir te-kerlekli arabalar işleyebilecektir.

Şişli - Maslak Yeni bir asfalt yol yapılacaktır

Şişli'den Maslağa kadar giden asfalt yola muvazi olarak bir as-falt yol daha inşa edilecek, bu asfalt yolun uzunluğu 7 kilomet-re olacaktır. Yalnız inşaat başlan-mak için para tedariği icap et-tiğinden şimdilik yolun üzerinde, ki köprü ve menfezler inşa edile-cek.

Eğlence yerleri teftiş edildi

Pazar günü belediye kaza kay-makamları ile mahalle müdürleri ta-rafindan bütün eğlence yerleri teftiş edilmiştir. Neticeler beledi-ye reisliğine bildirilmiştir.

13 ton çivinin tevziine başlanıyor

İstanbul ihâlât gümrüğünde muamelesi ikmal edilen 13 ton çivinin ne suretle tevzi edileceği Ticaret Vekâletinden sorulmuş-tur. Öğrendiğimize göre bu çivi-ler, evvelce ihtiyaçları tesbit edil-miş olan vilâyetlere birer miktar taksim edilmek suretiyle tevzi olu-nacaktır.

Süpürge fiyatları da artmış

Süpürge fiyatları, şimdiye kad-ar misline tesaduf edilmemiş bir derecede yükselmiştir. Evvelce 15 - 20 kuruşa alınan süpürgele-re son günlerde 50 - 60 kuruşa istenmektedir. Fiyat mürakabe bürosu, yapılan şikâyetler üzerine faaliyete geçmiştir.

Soruyorlar?

Her yıl sıcakları basınca ha-rareten köpüren İstanbul'da şu şikâyetler fıslıyor: İstanbul gibi dört yanı membarla çevrele-nen bir şehirden bardağı kırk pa-raya su içilmi mi? Nihayet, bu şikâyetler alâkaları kullandılar e-rişir ve bir gün belediyenin su emni gazetelerinde bellir: Memba-sularının soğutulmuşu 30, soğu-tulmuşu 20 paraya satılacak ve sular, bu fiyatlar yazılı bir levhayı dükkânının gözükebile-ceği bir yerine asacak.

Yıllardanberi tazyiklenen ay-ni şikâyetler ve emirler, ne ya-zık ki, bir bardak suyun fiyatı-nı bir türlü 30 paraya indir-o-mez. Acaba bunun için de, Fi-yat Mürakabe komisyonuna mı müracaat etmeli?

— İyiyim, henüz kendimdeyim. Mister Carron hikâyesine devam etsin nerede ise kapı açılacak.

Carron kapıya baktı: — Hikâyem uzun değil. Dedi. İnez nerede ise hepinizi kendine çekecektir.

Ellile billür tabutu okuyordu. Zehir ona da tesir ediyordu. Fakat nihayetsiz bir ce-saret ve metanetle buna karşı koyuyordu.

— Sözlerini yanlış anlamayız, Mister Brilil. Hal ve tavırlarında şüpheyi davet edecek bir şey yoktu. Yalnız Bolden'in göz-lelerinden öyle mânâlı bir bakış vardı ki bunun hesabını sormaya mecbur oldum.

Disardan gelen sesler artmıştı. Balta ile kapıyı kırmağa çalışıyorlardı. Carron git-tiğe zayıflayan bir sesle sözlerine devam et-ti:

— Bolden bana karşı mertçe davrandı ve hakikati iltif etti. Şu sözleri söyled-iğini bugün gibi hatırlıyorum:

— Affederseniz Mister Carron Ben Missis Majine'i seviyorum. Kendisine evlenmeyi tek lif ettim.

Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz arkada bir feryat duyuldu. Hemen oraya doğru koştu, fakat geç kalmıştı. Kızın İnez'i ölümlü buldu. İştigâli sözler, gördü-ğü manzara kızdaki yaşamak zevkini ve kuvvettini mahvetmişti. Kızanlık, saadetsiz ve işsiz bir hayat yaşamakansa keskin hâşinleri kalbine slamlağı tercih etmişti. Bizim kanımızda halâ vahyet hissi hâkim-dir, Mister Brilil. Kızın kendi kendine

Kanve tevziatı Ticaret Vekâleti tarafından Ticaret Ofisine verilecek direktif dahilinde yapılacaktır

Brezilya T. A. Kahve Şirketi ile ihâlâtçılar tarafından getirtil-ecek, Ticaret Vekâletince hazırlan-an prensiplere göre, vilâyetler arasında tevzi ve taksim edilmek üzere Ticaret Ofisine devredilmiş olan 30760 çuval kahvenin fiyatı-nın tesbiti hususunda, Fiyat Mürakabe müdürlüğü tarafından yapı-tılan tetkikler neticesinde el-de edilen bazı esaslara istinat edi-lecektir. Bu esaslara göre:

Kahvelerin İskenderunda Ofis depolarına maliyet fiyatına, Ofis için % 1 komisyon ilâve edile-cektir.

Kahveler bilûmum vilâyet merkezlerinde tek fiyat üzerin-den satılacağından, bu fiyat yu-karıdaki esas mucibince tesbit edilmiş bulunan maliyet fiyatına 6,25 kuruş ilâvesi suretiyle bulu-nacaktır. Bu itibarla kahveler uzak veya yakın hangi vilâyete gönderilirse gönderilsin, o vilâ-yeteki toptancılara aynı fiyatla satılacaktır.

Bu 6,25 kuruş ücret Çoruh, Edirne gibi uzak mesafeli vilâyet-ler için 1 kilo kahvenin nakil üc-reti olarak hesap edilmiş bulundu-ğundan, yakın vilâyetlere gönde-rilen fiyat tevziinde istimal edil-mek üzere, Ticaret Vekâleti em-ninde, bir «Kahve ihtiyatı hesabı» teşkil edilecektir.

Bu suretle elde edilecek fiyat % 5 toptancı kârı ilâvesi ile vilâ-yet merkezlerindeki toptancılar-ın perakendecilere bakkallara veya kuru kahvecilere satış fiyatı bu-lunacaktır.

Perakendeciler de bu fiyata % 8 perakendeci kârı ilâvesi su-retiyle kahveyi müstehlike intikal ettireceklerdir.

Bu esaslara istinat ederek ge-tilmiş kahvenin perakende satış fiyatını mahalli fiyat mürakabe komisyonları tesbit edeceklerdir.

Bu suretle, muhtelif ellerin az-a-mi satış fiyatları tesbit edilen kahvelerin tevzi Vekâletçe Tica-ret Ofisine verilecek direktifler dahilinde yapılacaktır.

Berberlerin şikâyeti

Eski talimatnameye uyularak permanent makineleri mühürlenmiş

Belediye memurları eski berberler talimatnamesine bakarak bir çok berberlerin elindeki permanent ma-hinelerini mühürlemişti.

Bu hal berberleri müşkil vazi-yete soktuğundan itiraz etmeye başlamışlardır.

Haber aldığımız göre yakında bütün berberler birleşerek vilâ-yete müracaat e-decek ve vaziyet-lerinin bir an ev-el düzeltilmesini isteyeceklerdir.

Permanent meselesi hakkında Be-yazıtta berberlik yapan Adil Var-darlı kendisile görüşen bir muhar-ririmize:

— Şimdi elimizde bulunan mak-i-neler Avrupada halen kullanılmak-ta bulunan makinelerin aynıdır. Bu makineler Mayer ve Forşt isimle anılırlar. Bir kadının saçını 5 - 6 dakikalık gibi az bir zamanda istenilen şekle sokarlar. Belediye talimatna-mesindeki transformatörle işleyen â-letlere gelince makinelerimiz bu-na göre yapılmış değildir. Bu â-letler 24 volt üzerinden işliyerek bir kadının saçını en aşağı yarım saat gibi uzun bir zamanda istenilen şek-le koyarlar. Bu makineler (Vela) sis-temi olup eski model kuvvuk saç-ı yapmaktan başka hiç bir şeye ya-ramazlar. Yani şimdiki natürel saç modellerini bu makinelerle yapma-nın imkânı yoktur.

Saç yapma meselelerine gelince, buna makinelerin değil, bazı berber-lerimizin dikkatsizliği sebeptir. Bir elektrik üstünü kullanan bir insan, bile ufak bir dikkatsizlik yüzünden elindeki titlediği şeyi yakabilir. O zaman kabahtan titde midir, yoksa

âlette mi? Şüphesiz onu kullanan şahıstır. Esas itibarile bu gibi yan ma vukuatlarına evlerde gizli olarak çalışan berberler sebep olmaktadır. Bir kadının saçı yandıgı zaman derhal maktemeye müracaat ederek berberi cezalandırabilir.

Halbuki herhangi bir şikâyet ol-madan bizim makinelerimizi mühür-liyorlar. Bu makinelerin her biri 250 - 300 liradır. Bütün İstanbulda mevcut olan makineleri bu fakir es-naf ancak bir ekmeğe parası kazana-bilmek için etinden tırnağından art-tırdığı parayla almıştır. Bu makine-lerin kaldırılması ekseri dükkânların kapanması, bir çok âilelerin de aç-kalması demektir.

Belediye talimatnamesinde yazılı âletleri alabilmek için Avrupada bu âletlerin gelmesi lazımdır. Bundan, bir kaç ay evvel bir arkadaşımızın 1000 liraya Amerikadan getirttiği bir âleti onu kullanmadan sokaga at-ması hakikaten feci bir şeydir. Çün-kü bu âlet Belediye talimatnamesine göre transformatör kullanılması-na müsait değildir. Makineler fabrika-lardan çıkarken dünyanın en mü-tehassis mühendislerinin elinden geç-mektedir. Bugün bir görünüşte adı bir ustru bile tehlikelidir. Ama us-turannın bir sanatkârın elinde bize ne kadar faydalı bir şey olduğu mey-dandadır. Bugün berberleri kontrol eden mühendislerin yanında da biz-den bir sanatkârın bulunmasını is-teriz.

Berberlerin bu şikâyetlerinin alâ-kadar makamlar tarafından nazarı dikkate alınacağını ümit ediyoruz.

Altın fiyatları düşüyor

Altın fiyatları inmekte devam etmektedir. Dün Regadiye altını 26,20, külçe altın 330 kuruştan satılmıştır.

İkmal kursları Talebe kaydına dün başlandı

İstanbul kültür işleri bakkın, da görmek üzere Ankaraya gi-den Maarif müdürü Teflik Kut şehrimize dönmüştür. Maarif Ve, killiği ilk ve orta terdisat talebe-lerini ikmal imtihanlarına yetiştir-mek üzere temmuzun 16 sından itibaren şehrin muhtelif semtle-rinde ikmal kulanları hazırlama kursu açacaktır. Bu kurslar 16 temmuzda başlayacak ve 23 ağus-tosta sona erecektir. Kurslar ihtiya-yaca göre, edebiyat, türkçe, fel-sefe, tarih, coğrafya, yurd bilgisi, matematik, tabiiye, fizik, kimya ve yabancı dil derslerinden ola-caktır.

Her ders için lüzumlu görüldü, gü nisbette kurs açılacaktır. Kurs-lara talebenin devamı ihtiyarı ola-cak, okulun bulunduğu yerde ta-tilini geçirmekte olan diğer okul-ların talebeleri de kurslara kabul edilecektir. Bu gibilerden karne ve hüviyet varakasından başka bir şey istenmeyecektir. Kurslar sabah saat 8,30 dan 13 e kadar devam edecektir.

Şehrimizde açılacak kurslara girmek isteyen talebeler pazarte-si ve perşembe günleri okul idare-leri tarafından kaydedilecekler-dir. Kayıt işi ikmal edildikten sonra lise ve orta okul direktör-leri bir toplantı yapacaklar ve İstanbul'da ne kadar kurs açılma-sı lüzum geldiğini kararlaştırma-caklardır.

Maarif Vekâleti kâğıt ihtiyacını önlemek için tedbir alıyor

Maarif Vekillliği orta terdisat müesseselerinden gelecek sene, ki kitap ihtiyacını karşılamak üzere hariceten kâğıt gelmesi-nin müşkülüğü karşısında ted-bir almıştır. Bu meyanda mek-teplerde talebelerin ellerinde bulunan kitapların kooperatif ve ya mektep idareleri tarafından alınarak gelecek sene diğer tale-belere verilmesi kararlaştırılmış ve vekâlet neşriyatı umum müdür-lüğü mekteplerden, ne kadar ki-tabın toplattırıldığını acele sor-muştur.

Turfanda üzümler

Dün Tarsustan şehrimize bu yılın ilk üzümlü gelmiştir. Bu ü-zümleri yetiştiren Tarsus bağcı-la-rından Nuh Uysal'dır ve 150 kilo mahsulünü bizzat İstanbul'a ge-tirmiş, meyva Halinde 41 numara komisyoncu Abdülhamid Ah-med'a delâletle satışa arz etmiş-tir.

TAKVİM

17 HAZİRAN 941

SALI

AY: 6 - GÜN: 168 - HIZIR: 43

RUMI: 1357 - HAZİRAN: 4

HICRI: 1360 - Cemâziyelevvel: 21

VAKIT ZEVALİ EZANI

GÜNEŞ: 5,28 8,46

ÖĞLE: 13,15 4,32

İKİNDİ: 17,16 8,32

AKŞAM: 20,43 12,00

YATSI: 22,47 2,02

İMSAK: 3,07 6,25

GÜNDEM GÜNDEM

Kapalı kutunun içi

İtalya Nafia nazirinin resmî bir raporuna göre İtalyada muhtelif yerler, harbin ilk sene-sinde, 70 hava ve 3 deniz bom-bardımanına maruz kalmış, bun-lardan 112 milyon lîre zararlar-sında tahmin edilen zararları meydana gelmiş.

Bu, şüphesiz, yalnız Nafiyaya ait zararlar. Daha başka za-rarları da hesaba katmak icap eder.

İngiliz tayyarelerinin İtalya-olan hava akınları, ilk harp se-nesinde, umumiyyetle İngilizle-reden yapıldığı için, çok uzak mesafeden gelen bu tayyarele-rin, bomba hamulesi itibarile, pek müessir iş görememiş olma-ları da varittir.

Diğer taraftan, İngiliz tayya-relerinin her akında en aşırı gö-zet mevkii bombaladıkları mü-dâvenin getirecek olursak, İta-luya hava akınlarının ancak va-satı olarak yirmi beş günde bir vaki olduğunu da anlarız.

Şu halde, İtalya arazisi, mu-harip devletler arazisi arasında belki de en az hava hücumuna maruz olanlardır.

Memleketimize gelen ingiliz-lerce memualarda hasara uğra-yan binaların, hattâ şehirlerin resimlerini görüyoruz. Herhalde orada da zararlar, İtalyadaki-den çok fazla olarak milyonlar-ya yükselmektedir.

Almanya'ya gelince, kendi se-hirleri olmasa, üs ittihaz ettiğ-i galatındaki şehirler, İtalya-daki gibi yirmi beş günde bir değil, her Allahın günü hava akınlarına maruz kalıyor. Ham-burgun, Kolonyanın, Bremenin, Rur havzasının amansız sekiyeti herpalandığını da biliyoruz. Fa-rık, «Hikmeti Hüda, bugünkü akıllardan meydana gelmekle muhakkak olan zararlar hakke-ni da ne bir rakam işitiyoruz, ne de memleketimize giren takım takım Alman memmualarını bir tek resim görebiliyoruz.

Anlaşıyor ki, Almanya ha-rbin başındanberi bir kapalı de-vaftur ve öyle kalmakta devam edecektir. Fakat, akıl ve mantık-röntgen gibi, bu kutunun içinde-kileri, müphem de olsa, meyda-na koyabilir.

Peyami Safa, düntüki fıkrasın-da, tercüme edilerek gazetemiz-de çıkan Bernard Shaw'ın bir makalesini vesile ittihaz ederek gene o meşhur «bakışile» İngi-tereyi yakıp mahvetmek sevda-sına kapılmış. İngilterenin bu se-ferde müteessir olacağı beni alâkadar etmez. Beni merakla-düren bir tek nokta var: Mo-harririn «Sir» dediği Hüseyin Cahit ve «Mister» dediği Nec-meddin Sadak kendisine «Von Peyami Safa» diye mukabelele-bulunurlarsa ne diyecek?

KÖR KADIN

Halk ayakkabısı bir türlü yapılamıyor

Fiyat mürakabe bürosunun düntüki toplantısında halk aya-kabılarının yeni fiyatlarını tesbit için konuşulmuşsa da henüz mu-bet bir netice elde edilmemiştir.

kiyordu. Sintya yeleği aldıktan sonra ille de Sir William'a akıl öğrettiyordu: — Haydi çabuk ceketinizi giyiniz. Soğuk alacaksınız.

Sintya ağzını burnunu yünle sardıktan sonra kapıya doğru ilerledi. Polisler: — Henüz delik kâfi derecede açık değil. İçeri giremezsiniz, Missis. Dediler.

Fakat Sintya kimsesi dinleniyerek aç-ılan delikten içeri girmeğe cabalıyordu. Her türlü spora alışkın olan vücudu ile buna muvaffak olacağını emindi. Netekim ki bir-raz sonra kapının öbür tarafına geçmeğe muvaffak oldu.

Adamlar halâ geçit yeri açmağa uğraş-ıyorlardı. Biraz sonra Sintya Rodanın ba-şın vücudunu sürükleyerek getirdi. Her işi-sini de öbür tarafa geçirdiler.

— Gidip mister Brilili de getirmek is-terdim, fakat zehir çok kuvvetli... Yün ye-lek bütün zehiri içti dedi.

— Mister Brilili de bir başkası getirtil-mi. Bu emri Sir William vermişti. Bu sırada polisler: — Kapı açıldı, kapı açıldı. Diye haykır-dılar.

Birkaç dakikla sonra Ralf'da Rodanın ya-nına getirdiler. Polis müdürü Rasyon ile beraber mahzene girdi. Zehrin tesiri dışarı-dan gelen taze hava ile azalmıştı. Fakat yi-ne bu hava halâ tenofüs edilmeyecek ka-ne dar ağırdı. Carronu olduğu yerde yatmış o-larak buldular. Rasyon yanına yaklaşıarak: — Galiba bu adam ölmüş, dedi.

(Arkası var)

YEŞİL GÜL

Yazan: Roy Wikers

— 43 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

XXVII

SIR WILLIAM BİR OMLET YİYOR

— Oh, nihayet kapı kırıldı!

Bu kelimeler aynı zamanda hem Sintya-nın, hem de Sir William'ın ağzından çıktı. Kapının bir kısmı nihayet kırılmıştı. Dışar-dakiler zehirli havayı hissedince geri çekil-diler.

Polislerden biri haykırdı: — Mutlaka ölmüşlerdir.

Hepsi ağızlarına burunlarına mendillerini bağladılar. Öyle işe başladılar. Acele ettik-leri halde öteki kanadı bir türlü kırıp içeri giremiyorlardı.

Sintya dedi ki: — İşte korkutugum başımıza geldi, Sir William geç kaldık galiba...

Polis müdürü gayet telaşlı idi. Sintya'da öyle... Müdüre dedi ki: — Bana çabuk yeleğinizi veriniz, Sir Wil-liam. Haydi çabuk. Yün yeleğinizi bana ve-riniz.

Sir William'ın arkasındaki yün yeleği çe-

Harp Vaziyeti

YAZAN:
İhsan BORAN

Suriye cephesinde:

(Baş 1 incede)

muştur. Beyrut ve Şam cenubi hatlarındaki Fransız mukavemet cephesinin yıkılması bize iki harekete bağlar:

1 — Eger sahil boyunca ilerleyen ve Sayda limanını şimale geçiş olan İngiliz - Hür Fransız kuvvetleri, donanmanın yardımı ile yapacağı seri bir taarruzla Beyrut veya Rayak istikametinde bir yarma yapmağa muvaffak olurlarsa Fransız Şamda tutunamazlar ve felâketin daha büyüğüne maruz kalırlar; yani Beyrut veya Rayak üzerinden şarka göre doğru atılacaklarından artık bir mukavemet cephesi tesis edemezler. Zira Fransızların cenupta müdafaaı uzatılabilmeleri, şimale doğru mevziden mevzie çekilmelerine bağlar. Ajanslar Fransız mukavemetinin Şamda kuvvetli, fakat sahil bölgesinde zayıf olduğunu haber veriyorlar. İngilizlerin bizim düşündüğümüz gibi harekete geçmiş olmaları muhtemel, dır.

Tabiye ve sevkulceys bakımından cenubi Suriye cephesinde Rayak mühim bir mevkidir. Burada büyük bir tayyare meydana vardır, aynı zamanda Beyrut limanı, ve Şam şehrinin şimali Suriyeye bağlayan demiryolunun düğüm noktasıdır. Bu istikamette yapılacak bir yarma Şam ve Beyrut'un çıkutuna ve Fransız cephesinin tamamı ile dağılmasına sebep olur.

2 — Eger Irak bududundan Suriyenin iki İngiliz motorlu kolu, Halep istikametinde süratle ilerlemeye ve Halep bölgesini igsale muvaffak olursa, Şam ve Beyrut bölgesinde Fransız müdafaaı sevkulceys kıymetini tamamı ile kaybeder. Bu vaziyet neticesi cenubi Suriyedeki Fransızların gerisi kesilmiş ve ters cephe ile muharebeye mecbur edilmiş olur. Fransızlar da böyle şartlar içinde muharebe verecek ve dayanacak kudrette değildir.

Birinci hareket tabiye sahasında bir yarma veya cenah taarruzu, ikinci hareket sevkulceys sahasında geniş bir ihata olur. Bu muvaffakazalar dolayısıyla Fransızların yalnız Şam bölgesinde kuvvetli olmaları kâfi değildir. Beyrut ve Rayak istikametlerinde kuvvetli tutunamazlarsa ve şarka doğru garbinde ve cenubunda İngiliz motorlu birliklerini önleyemezler Şamdaki mukavemet, İngilizlerin düşündüğü gibi nihayet beyhude kan dökülmesinden başka bir işe yaramaz.

Bu arada dikkati çeken bazı hareket cereyan etmektedir:

Suriyede cenup ve şark cephesinde kara muharebeleri cereyan ederken iki tarafın hava kuvvetleri başka bir cephede daha büyük bir faaliyet göstermektedir. Bu cephede de Libya cephesidir. Aliman - İtalyan tayyareleri Tobruk kalesine, Mersa Matruh'a ve İskenderiye'ye hava hücumları yaparken İngiliz tayyareleri de Aliman - İtalyan ordusunun Libya güdümlü muvassala yollarını, Trablusgarp ve Bingazi limanlarını bombardıman ediyor. Alman ve Suriyenin kaybedildiğini şimdiden kabul etmiş gibidirler. Arka şarkı Akdenizde harbin yalnız Libya cephesine inhisar edeceğine inanmışlardır. Mısır ve Süveyş'e doğru ilerlemek için Libya'dan başka bir yol yoktur. Çatışma hür Fransızların elinde olduğu eger böyle olmasaydı o münâfak Sudan'a doğru da belki bir yol açmağa gayret ederlerdi. Fakat şimdilik bu uzak bir ihtimaldir.

Halâsa, Suriyede muharebeler devam ederken Libya cephesinde de müstakbel hareket için şimdiden bir hazırlık vardır; İngilizler Mısır sevdiklerini için Libya'daki ikmal ve muvasalatı, limanları ve havalı bombardımanları ile tahriretin devam ediyorlar. Bu itibarla İngilizlerin Suriye için çabuk bir hareketi ve Mısırda tekrar toplanmalarını lâzımdır. Suriyenin müdafaa edilemeyeceğini Fransızlar da biliyorlar; fakat Almanya'ya bir yardım dökümü: İngilizler Mısırda kuvvetli bulunmak için zaman kaybediyorlar.

Kaza olmamış

8 haziran tarihinde Sökeden aldığımız bir haberde Afyon ekspresinin Ortaklar - Aydın arasında vukuagelen heyelandan Elençöl köprüsünün yıkılmasından Afyon ekspresinin dereye yuvarlandığı yazılmıştı.

Dün Devlet demiryolları idarelerinden aldığımız bir mektupta böyle bir hadisenin vukua gelmediği ve vazideden, biz de bu ha-

Mithat Paşaya
çirkin tecavüz
Merhumun oğlu cevap veriyor

Yazan:

Ali Haydar MİTHAT

İKAM gazetesinin 11 haziran 1941 tarihli nüshasında, Abdülâziz Katli serlevhası altında, Sami Karayel isiminde bir zatın hikâyelerini okudum. Bu serlevhayı okuyan adam, sahibi makalenin ne demek isteyeceğini pek iyi anlayacağı cihetle, cevap vermekten müstağni kılâr. Fakat vü-cude getirmiş olduğu inkılâp uğruna hayatını feda eden bir adamın hatratına bir avuç gamur atmak ve onu İngilizlerin bendesi yapmak ve paradan bahsetmek, millet hesabına cidden tecavüzü lâyk bir harekettir. Hususile bu tecavüzü uğrayan zat benim babam olursa, sükût edemeyeceği gayet tabiidir. Tefrika sahibi sunu bilmediği ki, Mithat Paşa yalnız kendi milletinin bendesinden başka kimsenin bendesi olmamış, tır. Mithat Paşa, Resit, Ali, Fuat Paşalar gibi İngilizlere ile işbirliği siyasetinin taraftarı idiler. Zira o zaman Rusyanın bir tecavüzüne karşı kullanılacak siyaset bu idi. Muharririn dediği gibi yalnız İngiliz hükümetinin değil, İngiliz milletinin Mithat Paşaya muhabbet ve yüksek takdiri vardı. Çünkü Mithat Paşa hem demokrasinin ateşli taraftarı, hem de doğruluğun kurbanı olmuştur.

Mithat Paşa hakkında Avrupa yazılan bir çok kitaplar arasında Luzon le Duc'un, üç yüz sayfalık, «Mithat Paşa» unvanlı bir eserinin başında, Mithat Paşanın istisnâ edilmiş fransızca yazı ile şu ibareye tesadüf olunur: «Türkler dinen ve mesleken demokratlardır ve serbest fikirlerine dayanarak gidiler. içtimai talim ve terbiyelerine daha uygundur.» Mithat Paşaya iftira da bulunan zat sunu da bilmediği ki Mithat Paşa Bağdat valisi ve kumandanı iken Necit ve El-Ahsa kitalarını memleketi ilhak etmesi İngilizlerin hoşuna gitmemiştir ve Osmanlı filosu ile Basradan kalkarak Bahreyn adalarına gittiği vakit Kolonel Pelli İngiliz donanması ile kendisini takip etmişti. Bu vakadan sonra Mithat Paşanın Irakta kalması mümkün olmamıştır. Bu hadise gösteriyor ki Mithat Paşa devlet menfaatinin icabına göre İngilizlere aleyhine harekete geçmiştir.

Bizde yetişmiş büyük adamların çoğu İngilizlerle iş beraberliği ne tarafta bulunmuşlardır. Nitekim bugünkü milli siyasetimiz de neticede aynı anahede karar kılmıştır.

Tefrikada, «Mithat Paşa avanesi» gibi müstehen lafızlara tesadüf ettim. Bu müstehen merhum hakkında kullanılmaz, çünkü Mithat Paşa fikir sahibi bir inkılâpçıdır. Bir inkılâpçının avanesi yoktur, taraftarı olur.

Mithat Paşa bugün tarihe mâl olmuştur. Her inkılâpçı gibi onun da hatâ ve sevaları olabilir. Şu kadar ki, yapılar - bir tenkit varsa, nezhir bir hasanla yapılmalıdır. Teessüfle görüyorum ki bazıları kasten veya cehlen, ölmüş büyük adamlara ait siyasi vakalarla tahrif ile hatıralarına tecavüz etmeği

— Ferit eski bir dostluğu kırmağa cesaret edemediği gibi Vîvetin Necmi ile olan münâsebetine vakıf olmadıktan nisanlına karşı katli bir harekete geçmeyi, ilk adımı ondan beklemeye erkeklük sanından sayıyor.

— Vivet belki Feridin kendisini sevdiğini sanıyor, belki de bilâkis onun Kezban'a aşık olduğunu biliyor ve kuskanklık saikasıle onların aralarına giriyor.

Yegeninin en küçük yaşından beri tarzı hareketini bilen, hislerini tanıyan Fâzile Hanım için bu ihtimal pek uzak addedilemezdi. Vicdan, nefret ettiği ve kuskandığı Kezbanı mesut olmaması için hattâ kendi saadetini bile feda edebilecek kabiliyette bir kızıdır.

— Necmiye gelince, o zavallı genç Viveti körü körüne sevdiği için başka hiç bir şeyi anlamak istemiyor, onun kendisine bir sadaka kabilinden verdiği saadet kırıntılarına razı oluyor.

Bu vaziyet bir vodvil piyesine mükemmel bir mevzu olabildi. Ancak Fâzile Hanım bunun güllük tarafını görmüyor, yalnız dram kısmını düşünüyordu.

Yavaş yavaş bu düşünceler onu o kadar sardı ki artık bu gençlerin hayatlarından mesul olan kendisi imiş gibi vicdanı bir üzüntü duymağa başladı. Bu hal ilâ nihaye böyle devam edebilirdi.

Fâzileyi üzen ikinci bir mesele daha vardı: Ali Beyin bütün ömrüne sakladığı büyük hayat sırrı... Bunu keşfetmişti. Birkaç

gün bu hadisenin doğruluğu-

marifet sayıyorlar. Hele makale sahibinin Abdülhamidin, Mahmut Nedimin ve Abdülâzizin methi yolundaki gayretleri karşısında yazılarını cevaptan müstağni ad etmek belki de daha doğru olurdu.

Ali Haydar Mithat

[Mithat Paşanın hatratına yapılan çirkin tecavüz gözümüze ilismemiştir. B. Ali Haydar Mithat mektubu üzerine bunu hayretle ve teessüfle okudum. Mithat Paşa, bütün bir saray istibdadına, memleketi yıkacak bütün bir melünce cereyanına karşı mücadele açmış, fikri uğruna Taif zindanlarında can vermiş bir inkılâpçıdır. Memleketin hangi köşesine gidilse Mithat Paşanın elinden çıkması bir âbideye, bir ünran eserine tesadüf edilir. Ziraat Bankası, Emniyet Sandığı onun bu memleketle yadigarıdır. Mithat Paşa yalnız memleketi bu şekillerde hizmetle kalmamış, zamanının cihan siyaset sahnesinde idealist bir devlet adamı sıfatıyla birinci sınıf bir rol oynamış, Türk milleti hesabına en karanlık günlerde şeref ve itibar kazanmış bir insandır.

Anlamak istiyoruz: Bu memleketin en canlı şeref âbidelerinden birini balçıkla sıvamakla ne gibi bir gaye ve menfaat takip ediyor? Haydi bir muharrir oturup da «yazım dikkati celbetsin!» diye böyle seyler yazmış, tarihimizdeki en yüksek kıymetlerden birini bu şekilde çiğneyen, mâna, sıx yere gamura bulamağa çalışan bir takım yazıların Ethem İzzet Benicenin sahip, Abidin Daverin başmuharrir olduğu bir gazetedeki nesredilmesine ne demeli? Ethem İzzet ve Abidin Daver gazetelerini hiç mi okumuyorlar?]

Rozita vapuru
tevkif edildi

Bir müddet evvel limanımızdan geçen ve limanımızda boşalttığı ticaret eşyası yüzünden vapur acentesi ile ihtilâfı arasında çıkan bir ihtilâf neticesinde mahkeme müraacaat edilen Panama ban, diraltı Rozita şilebi limanımıza gelmiştir. Vapur mahkemeden alınan bir kararla tevkif edilmiştir.

Ticaret mahkemesi, iddia olunan zarar ve ziyân sebebi ile Rozita'nın haciz altına alınmasını muvafık görmüş ve minkata liman reisliğine şilebin tevkifi emrini vermiştir.

İskenderun limanında faaliyet arttı

Ahval ve vaziyet hazıra dolayısıyla, İskenderun limanı ihtilâf muamelesi bakımından çok ehemmiyet keşetmiştir. Buraya gelen ihtilâf eşyasının derhal sahipleri tarafından çekilmesi ve limandaki gümrük ve şat tesisatının daha muntazam ve mükemmel bir hale getirilmesi âlakadarlarca kararlaştırılmıştır.

Bir edebî komedya ile
bir edebiyat dramı

Yazan:

Aka Gündüz

T o z kınının acısını hissettirmemek için güllâca koyarlar. Sade kırmızı biber akırdır, mânâsızdır, ona tat vermek için ya kuru fasulyaya katırlar, ya et yahnisine.

Ben de önce edebî komedya-dan bahsedeceğim. İster güllâc yerine alınsın ister yahni yerine.

Bir zamanlar şiir yazardım. Kendimi de gair sayardım. Ne sandım? Kemalin yüceliğine erenlerdir ki kendilerini dev aynasında görürler. Bencilen öc-celer ise hayallerini görürler. Fakat ben şiir yazdığım ilk devrelerde her nasılsa biraz ihtiyatlı davrandım. Uydurma imza kullandım. Ne olur ne olmaz, bir sinirli ve kudemli şair erkar da adamı kalp akçe gibi bozuverir. Durup dururken gamuru ne diye üstüme sıratayım?

İşte o devirlerde bir gün tanımadığım birisi yanıma geldi, kendini tanıttı. Meğer o da benim gibi şairmiş. Şu farkla ki o henüz başlamış. Ben ona göre epeyce eski ve üstatmışım!

— Bir şiir yazdım, dedi. Bakınız, nasıl bulacaksınız? Mümkünse tashih etmenizi rica edeceğim.

Şiirin özü tashih edilmez, belki imlâ bozukluğu, vezin kırıklığı varsa onlar gösterilir, diye medim. Mademki bir şiirin başkası tarafından tashih edilebileceğini sanıyor, kırmamalı.

Şiiri okudum. Bir daha okudum. Ve bir daha... Tuhaf, bu şiir benim müstear imzalarla yazdığım kendi şiirim! Ne söyleyeyim adamcağıza? Benim olduğumu bilmiyor. Çok eski, âdetâ unutulmuş mecmualardan birinden almış, kötü bir tesadüfle bana getirmiş! Nasıl bulacağımı soruyor. Bu şiir benim hezeyanlarımdan bir tanesidir desem, şiir çalanın dilini kesmek lâzımdır diye meşhur bir hüküm var. Dehşetli mahcup olacağım.

Yok, tashihe kalkınsam beğenmediğime hamlenderek gücünecek. Kulpunu buldum. Bu bir unutulmuş şiirdir, benim olduğumu da aşınan bilmiyor. «Kötü olduğumu bilmesem imzamı atardım» demedense sunu dedim:

— Çok güzel, çok nefis bir şiir! Sizi tebrik ederim. Bu yolda devam ediniz! Çok okuyunuz, göreceksiniz ki bunun gibi (!) daha pek çok, pek güzel şiirler yazmağa muvaffak olacaksınız.

Tesekkür edip ayrıldı. Bu komedya bir arkadaşma anlatım. Gülistiğük. Fakat arkadaşım muzipliği sevenlerdendi. Ye mez içmez, şairi bulup hakikati açıkça anlatır. Kızarp kızarmadığını bilmiyorum. sorma-dım bile. Fakat bir müddet sonra sunu öğrendim: Benim aleyhimde atıp tutuyormuş; Yeni şairlere güya ben, şiirlerimi çok nefis, çok enfes diye peskes çeki-yormuşum!

Dünyada birçok hırsızlıklar olur, goğu da örtbas edilir. Mal-üm şey. Kâinat bu oyunlara kanaksadıgı için ses çıkartılmaz. Fakat kötü bir şiirin hırsızlığı örmek için kullanılan mukabil taarruz plânına doğrusu hâlâ pes!

Bir edebiyat dramına gelince:

Bunu kısa anlatacağım ve sayın Hasan Ali Yücelden derman dileyeceğim.

Birisini görüyorum. Bana Nedimi zemmediyor. Milleti so-yan bir devrin alçak, sarhoş dalkavuşu diyor. Bir başkasını görüyorum. Onun için Nedim parlak bir medeniyet başlangıcının en mükemmel şahıdır. Birisile konuşuyorum. Fuzuli bedbin ve mecnun bir yaygara-

cıdır. Ötekine göre bugünün bile içli, acıların en timsali şairidir. Beriki ile karşılaşıyorum. Namık Kemal «Vatan! Vatan!» diye haykıran bir konyak müptelası hoddindir; diğerine göre de bizde vatan ve millet aşkını gönüllere ve fikirlere veren büyük bir şair. Abdülhak Hâmit sana göre iyi gerilmemiş bir davul, bana göre şairi âzam. Cenap zülpe, Cenap lirik. Fikret hep, Fikret hiç.

Hiç düşünmüyoruz ki bir millet edebiyatı, bir milletin tarihi ve milli coğrafyası gibi yekpare ve tek gerçeğe içinde öğretilir.

Milletin bir müşterek kültür gödiği vardır. Parçalanma kabul etmez. Kültürün bu gödişine ve inkılâbımızın, idealizminin a-kışına göre bir sistem ister, edebiyatımızın gelmiş geçmiş şiveleri milli âbidelerimizdir. Biz onları ideolojimize göre tasvir ve kabul ederiz. Bunu tek kitapla geçiririz. Her âbidemizi tek şekilde gösteririz. Daha körpe yaşta kırk türlü edebiyat bilgisi verirek doğru olmaz. Bir defa ana hatları milli idealizmin emrettiği çerçevede çizelim. Her geçmiş âbidemiz hakkında aynı bilgi verelim. Onlardan sonra yüksek tahsilde, ve daha sonra şahsi etidiller devri başlayınca dilenilen tarzda tahliller yapılsın, hükümler verilsin.

Milli coğrafyamızın çerçevesine bir takım yabancı renkler koymuyoruz. Milli tarihimizin çerçevesini karalama tahtasına döndürmüyoruz. Milli edebiyatımızın mebadisi neden bu kadar garba?

Belki ben yanıtlıyorum, belki işin ilmi tarafına aklım ermiyor. Fakat görüyorum ki bu böyledir. Önce devletin milli istikamette tek kitabı, ondan sonra serbest tahlil.

Eğer yanıtladığımı öğrenirsem çok memnun ve müteşekkîr olacağım.

Bobstil olmıyan gençler

Bizden haftalık bir
sütün istiyorlar

Biz de memnuniyetle bu sütunu ayırıyoruz

(Gençler) imzasile bir mektup aldık. Bu mektupta deniliyor ki: «Bu mektubu size yazan biz gençleriz. Fakat gözünüzün önüne bobstil, çatik yüzü bir gençlik değil, büyüklerine derd yapmak, vatana faydalı olmak isteyen bir gençlik getirmenizi istiyoruz.

Bir kaç mecnua etrafında toplanan gençler, bugünkü gençliğin büyüklerine sövmekten başka bir şey bilmediği yolunda bir fikir yayattılar. İşte biz asil ve hakiki Türk gençliğinin ruhunu ifade etmek ve gençliğin bu fena göhrünü silmek arzusundaız.

«Vatan» ın ilk nüshalarından

birinde «gençlikten af diliyorum» başlıklı bir makaleniz vardı. Bu yazıdan şu neticeyi çıkarıyoruz ki siz bizi anlıyorsunuz. İşte bunun için size müracaat ediyoruz ve hakiki Türk gençliğinin neler düşündüğünü, neler istediğini ifade edebilmemiz için Vatan'da haftalık bir gençlik sütunu açmanızı diliyoruz. Bu sütunda muhtelif mevzuları ele alarak düşünce ve görüşlerimizi ortaya koyacağız. Yazılarımızı okursunuz, muvafık bulursanız neşredersiniz.

Arzumuzu kabul edip etmediğinizi (Vatan) ın bir köşesinde bize bildiriniz.»

Bu arzuyu memnuniyetle kabul ediyoruz. Bize bu mektubu gönderen gençlerin bir gün seçmelerini ve bize yazılarını göndermelerini rica ederiz. Ümit ederiz ki yazacakları yazılar canlı mevzularda dokunacak ve bütün okuyucularda âlaka uyandıracak mahiyette olacaktır.

Dünkü ihracat

Dün 15 veçe arpa, fındık; Macaristana barsak; Romanyaya balık olmak üzere 57 bin lirahlık ihracat yapılmıştır.

EDEBİ ROMAN

TEFRIKA No. 78

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

nu tekt etmişti. Şimdi artık Kezbanın Ali Beyin ez kızı olduğu bir hakikattir. Öyle iken, Vivet burada mesut bir hayat sürdüğü halde Kezbanın dünyanın bir köşesinde ömrünü çalışmağa hasretmesi, kendisini diri diri oraya gömmesi yazık değil miydi? Hattâ Ferit'e evlenmesi bile onun dilediği gibi serbest bir ömür sürmesi, kendi maddi ve mânevi meziyetleri ve serveti ile müte-nasip bir erkeğe rastlayabilmesi lâzımdır. Zavallı kızcağız belki de bir gün, yalnız hayatını doldurmak mecburiyeti karşısında Kastamonuda karşısına çıkacak ilk adamla evlenmeğe karar verir! Kezbanı çok seven Fâzile Hanım için bu ihtimali düşünmek pek acı idi. O, ne olursa olsun, Kezbanın hakikî saadete kavuşmasını istiyordu.

Bir ara düşündü: Ali Bey sırtının ölüğünden sonra da muhafaza edilmemesi için istemişti? Bunda iki saik olmalı idi. Birincisi Güzi'de ve Vîvetin sonradan sonraya bunu öğrenmeleri, ikincisi de bu takdirde Kezbanın hayatında vukua gelebilecek fena tebeddül... Bu tebeddül esasen meydana gelmiş, genç kız kovulmuş olduğundan artık mevzu bahis olamazdı. Geriye yalnız bi-

dar her bakımdan tatmin edilmişlerdi; Sev-gi, saygı, şefkat ve servet... Halbuki öteki, Ali Beyin büyük kıızı olan öteki, bedbaht bir çocukluk geçirmiş, mahrumiyet içinde yaşamış ve nihayet her zaman boynu bükük bir öksüz vaziyetinde kalmıştı. Hiç suçu olmadığı halde hayat onu çarpmıştı. İnsanlar da onu emzirmiş, hâlâ da eziyorlardı. Ali Beyin veriliş olan bir söz uğruna Kezban feda ediliyordu. Bu sözü kim vermişti? Ferit... O halde?

Fâzile oturduğu köşkten birdenbire kalktı, pencereye yaklaştı. Dışarıya bakan gözleri ne mavi denizi, ne de yeşil ağaçları görüyordu. Alacağı adamın Ali Beyin ruhunu öznesinden korkuyormuş gibi yavaş yavaş bir sesle ona hitap etti:

— Enişte, siz dünyamın en temiz ve yüksek insanlarından biriydiniz. Gençliğinizde işlemiş olduğunuz bir hatâ yüzünden kızınızın son nefesine kadar bedbaht kalmasına ebette ki razı olamazsınız. Halbuki bu vaziyet böyle devam ettikçe, o dünyanın bir köşesinde yalnız ve meysur bir ömür süreceksiniz. Bu haksızlığı tamir etmek, onu saadete kavuşturmak istiyorum ben... Bu uğurda size karşı veriliş olan bir söz tutmazsam beni affediniz! Bunu, çok sevdiğinizi kızınızın bahtiyarlığı namına yapacağım. Onun alnına vurulan kırık damgayı sileceğim. Kezbanın, ömrünün sonuna kadar boynu bükük kalmasını ve omuzlarında ağır bir yük taşımaması ebette ki siz de istemezsiniz.

(Arkası var)

SİYASİ İCMAL

Ukranya davası

Yazan: M. H. ZAL

Almanya ile Sovyetler arasında ihtilâflar çıkacağına ait rivayetler üzerine dünyanın her tarafında Ukranya meselesi hakkında âlakalar uyandı.

Ukranya meselesi diyince iki şey anlaşılıyor: Bir taraftan Ukranya arazisi ve Ukranyanın Almanların harbi uzatmalarına hizmet edebilecek yiyecek ve ham madde menbaları, diğer taraftan da Ukranya istiklâline ait emeller ve çalışmalar...

Ukranya çoktanberi istiklâl yüzü görmemiş bir memleket. Ancak Brest Litovsk sulhundan sonra kısa bir muhatriyet devre, si geçirmişti. Fakat Ukranya vatanperverleri Kiyefi mukaddem bir şehir tanımaktan ve Ukranya istiklâline ait rüya ve emellerle meşgul olmaştan hiç bir zaman vazgeçmemişlerdir.

Bu harpten evvel Ukranyanın büyük bir kısmı Sovyetlerde, mühim bir kısmı Lehistan'da, birer kısmı Romanya ve Çekoslovakya idi. Harpten sonra üç mühim kısım Sovyet idaresi altında birleşti. Yalnız Çekoslovakya'daki küçük kısım Macaristana geçti.

Bugün Ukranya vatanperverleri arasında üç cereyan vardır: Komünistler Sovyetlere bağlıdır. Sağ partilerine mensup olanlar Alman idaresinde bir muhatriyet istiyorlar. Demokratlar da İngiliz - Amerikan zafetine güvenerek tam istiklâle varmak ümidindedirler.

Olivor adındaki Ukranya ajansının iddiasına göre Almanlar, Ukranya vatanperverlerinin emellerini iyi karşıyorlarmış, Lehistan'daki Alman igsal sahasında yaşayan Ukranyalıların, mavi ile altın yıldızından ibaret bayraklarını Sovyet hududu civarındaki Ukranya müesseseleri, ne çekmelerini de hoş görmüyorlarmış.

Demokrat Ukranyalılara gelince, bunların merkezi Amerika'dadır. Orada Ukranya lisanında altmış kadar günlük ve haftalık gazete ve mecnua çıkıyor. Amerika demokrasisine ait usul, ler arasında yetmiş yüz binlerce Ukranyalı İngiliz - Amerikan davasına bağlılık gösteriyorlar ve tam istiklâl için bundan başka çıkar yol olmadığının söylüyorlar.

Ukranyalılar ne kadar hararetli emeller besleseler beslesinler, Ukranyanın mukadderatı bu emellere göre değil, hâdiselerin cereyanına göre istikamet almaktadır. Almanya ile Sovyetler arasında bir mesele çıkmazsa, demokrasinin zaferi takdirinde bile, Ukranya meselesi diye bir meselenin ortaya çıkması bekle-nemez. Çünkü demokrasilerin Sovyet Rusyadan Ukranya istiklâl vermek gibi bir fedakarlık beklileyemeleri için bir takım istiklâl prensiplerini umumi surette tatbik etmeği kabul etmeleri lâzım gelir.

Rebia Tevfîğin
konferansıVatan yarışında
kalb birliği

Dün Eminönü halkevinde Bayan Rebia Tevfik «Yardım Sevenler Cemiyeti» namına bir konferans vermiştir. Konferansın mevzuu: «Vatan yarışında kalb birliği» idi.

Saat 17.50 de salonu değerli bir dünyevî kalabalığı doldurmuştu. Rebia Tevfik kürsüye gelecek kendisinin henüz Ankaradan geldiğini İstanbul kadınlarına Bayan Mehvebe İnönü'nün beyannamesini getirdiğini söylemiştir ve Ankaradaki cemiyetin faaliyetlerini izah ederek şimdiye kadar yapılan işlerin bir istatistigini vermiştir.

Bundan sonra da Yardım Sevenler Cemiyetine cephede ki Mehmetçikler tarafından gönderilmiş mektuplardan bir kaçını okumuştur.

Mektuplardan biri: «Bugün, geride, kardeşlerimin el ile ördükleri bir çift yün çorabı giydim. Bunda Anadolu'nun temiz havasında yaşayan Ayşenin ince sanatını gördüm. Derler ki his ve duygular, gözle görülüp el ile tutulmaz. Hayır hayır... Ayşe vatanına ve kardeşlerine olan duygularını bu anda göz nuru dökerek sanâtinde göstermiştir. Onun içinde taştan temiz Anadolu'ya kadar değerli duygulu eserlerini işte ellerimle tutuyorum.

Şimdi borçlu bulunduğumuz borcu arzu edilen şekilde ödeyeceğimizi kardeşlerim ve benim namına vadediyorum.

İmza: Kula askerlik şubesi emrinde Cihat Başaran.

Rebia Tevfîğin konferansı çok alkışlanmıştır.

FERDİ VE İÇTİMAİ hadiseler

NİKAH:

Müteahhit Hüseyin Hüsnü Göçkenin kızı Hüsnüye Göçke ile Hariciye Vekâleti memurlarından Kemal Cevan'ın nikâhları İstanbul'da akdedilmiştir.

★ Deniz yüzbaşı Bahaeddin Ceyher ile Yakup Tezcanın kızı Necmiye Tezcanın nikâhları İstanbul'da akdedilmiştir.

★ Bursa refikimizin yazı işleri müdürü Musa Atas'ın akrabalardan Bayan Nezahet ile evlâzım subaylarımızdan Hadi Gürsoy'un nikâhları Bursa'da akdedilmiştir.

★ Perzin eşrafından ve İzmir tacirlerinden Abdullah Recep Poğaç'ın kızı Bayan Sadiye Poğaç ile Aydın'da Dr. Cahit Cankatancın nikâhları İzmir'de akdedilmiştir.

TERFİLER:
Ankara, 16 (Telefonia) —

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti müfettiş muavinlerinden Hayri ve Reşat beşinci sınıf müfettişliğe terfien tayin edilmişlerdir.

İNTİHAP:

★ Ankara, 16 (Telefonia) — Şişli belediye reisi ile Sadık Yıldırımın intihabı Vekiller heyetince tasvip edilmiştir.

DOĞUM:

Darendeli şair Ahmet Erdenin yedinci çocuğu da Ankara'da dünyaya gelmiştir. Yavruya uzun ömürler dileriz.

ÖLENLER:

Eski hazineci hasse erkânından merhum Ali Galibin oğlu B. Taki ölmüş, Karacaahmet kabristanına gömülmüştür.

BAŞ MAKALEDEN DEVAM

Maine ve Luzitanyadan Sonra Robin Moore

(Başı 1 incede) */*

ında kadın ve çocuklar bulunan Amerika yolcularının feci bir şekilde ölümü Amerikalıların tahammülünü taşımış, harp için hükümetin dört gözle beklediği vesilesiyle hazırlanmıştır. Artık son adımı atılması, merasimin tamamlanmasına bağlı bir şeydir; bir gün, hattâ saat meselesidir. Bunun üzerine Amerika ya doğrudan doğruya harp ilan edecek ve yahut seyrisefasını himaye için öyle tedbir alacaktır ki, netice doğrudan doğruya harp olacaktır.

Amerikadaki cereyanları bildikleri halde, Almanlar Robin Moore hâdisesi gibi bir hâdiseye nasıl sebebiyet verdiler? Bunun bilerek mi yaptılar? Yoksa bir denizaltı kaptanının fazla gayreti mi Almanları, Amerikan harbe girmesi gibi bir felâket karşısında bıraktı?

İşin içyüzü neden ibaret olur-
ca olsun zarlar atılmıştır. 1939 Çin harbi, 1914 harbinin geçtiği en mühim merhaleyi aşmak ve Amerika kıtasının iştirakile son ve katî safhasına girmek üzere-
der.

Hâdiselerin cereyanını artık hiç bir şey durduramaz.

Nevyork limanının torpillenmesi ve Los Angeles limanının kapanması bugün Amerikada haklı bir harp havası yaratmış bulunuyor.

Ahmet Emin YALMAN

Amerikaya cevap

(Başı 1 incede) X/X

Roma, 16 (A.A.) — Stefani ajanı bildiriyor:
Amerika Birleşik devletleri reisi-
nin emri ile İtalyan ve Alman al-
acaklarının bloke edilmesi ve bütün
evminaların tesbiti olmalıdır. Fasist hükümeti derhal mu-
kabele bilimsel tedbirleri ihtihaz et-
tikten sonra İtalya da Amerika Bir-
leşik Devletlerine ait bütün evminal
derhal tesbitini emreylemiştir.

Milherin Amerikadan alacakları
200 milyon dolardır

Vaşington, 16 (A.A.) — Malûm o-
lan son rakamlara göre, milher
devletlerinin Birleşik Amerikadaki
alacakları yekûnu takriben 200 mil-
yon dolara baltı olmaktadır.

Maliye nezaretinin bir memuru,
milherin başka namilar altında da
alacakları bulunabileceği mütalâası-
nı serdetmiştir.

Amerika bunu bekliyormuş

Vaşington, 16 (A.A.) — İtalya-
da Amerikan alacaklarının bloke e-
dilmesi suretiyle İtalyan hükümetinin
tevessül ettiği karşılık hareketi bek-
leniyordu. Bu bapta resmi bir şey
söylenmemekte ise de İtalyan hare-
ketinin fiilen hiç bir kıymeti yoktur.
Çünkü mevcut İtalyan döviz nizam-
namesi Amerikalılara İtalyadan pa-
ra çekmek imkânını esasen vermi-
yordu.

Almanya için de bu böyledir.

Amerikanın İtalyadaki alacağı 142
milyon dolar ve Almanyadaki ala-
cağı da 427 milyon dolar tahmin e-
dilmektedir.

Konsoloslarımız Arasında değişiklik

Ankara, 16 (Telefonia) — Hariciye Vekâleti başkâtip ve konsoloslar arasında mühim be-
caşlar yapılmıştır. Neşredilen ka-
rarnameye göre Batum başkon-
solosu Atıf, Triyeste konsolosu
Hasan Rifat, Roma büyük elçiliği
başkâtibi Haydar, Gümülcine
kançileri İbrahim Sırrı, Filibe mu-
avin konsolosu Zekâi, Milâno mu-
avin konsolosu Ali Rıza, Batum
kançileri Ethem, Üsküp kançileri
İsmail Hakkı merkeze nakledil-
mişlerdir.

Bunların yerine Triyeste kon-
solosluğuna merkezden Talât
Rauf, Batum konsolosluğuna mer-
kezden Cemal, Roma büyük el-
çiliği üçüncü kâtipliğine merke-
zden Fuat, Gümülcine muavin
konsolosluğuna merkezden Celâl
Hulâsi, Filibe muavin konsolo-
suğuna merkezden Ahmet, Milâ-
no kançilerliğine merkezden Da-
nis, Batum muavin konsolosluğuna
merkezden Emin Vefa, Üsküp
muavin konsolosluğuna merke-
zden Kâmi, Belgrad büyük elçiliği
evrak ve eşyasını muhafazaya
Üsküp başkon-solosu Saffet, Ürfi
ve Üsküp konsolosluğunu idare-
ye merkezden Reşat Hakkı tayin
edilmişlerdir.

Peten bugün bir nutuk söyleyecek

Vişi, 16 (A.A.) — Mareşal Peten,
önmüşdeki salı günü iltikarı ele al-
masının ve mütareke talebinin yıl-
dönümü münasebetiyle radyoda bir
nutuk söyleyecektir.

Amerikaya Çörçil hitap etti

(Başı 1 incede) —

müthiş bir hastalık Avrupa ve
Asya üzerine gölgesini salmış bu-
lunuyor. Kanunlar ve âdetler ki-
mılmış, adalet yuvasından kovul-
muş, zavıfların hakları çiğnenmiş
ve B. Roosevelt'in o kadar müte-
heyyic bir lisanla bahsettiği aziz
hürriyet istihfafla zircine vurul-
muş, insanlığın bütün azameti,
dehası, başarıcılığı, bir program
tahtında makileştirilmiş, bar-
barlıkla teşkilâtlandırılmış bir tet-
his sistemi tarafından hurdehaş
edilmiş bulunmaktadır.

İngiliz adalarında biz, bayağı
ve zalimane bir esarete mahkûm
edilen bir düzine kadar devlet
ve milletin en aziz hak ve ümit-
lerinin sadık bekçileri olarak du-
ruyoruz. Ne olursa olsun sonuna
kadar mukavemet edeceğiz. Da-
ha bir kaç sene evvel, bugün or-
tadan kaldırılmış bulunan büyük,
küçük bir çok milletlerin mütte-
bit bir hareketi beşeriyeti katlan-
mağa mecbur kaldığı bu müthiş
imtihandan kurtarabiliriz. Fakat
o devirde ne doğru görür, ne de
birlik vardı. Milletler birer birer
zorba kuvvetin kendilerini yaka-
layıp yere sermesine veyahut da
hâlde yapılan mahirane entrika-
larla zehirlenmesine tevekkül gös-
terdiler.

B. Churchill nutkunu şu söz-
lerle bitirmiştir:
Şimdi ihtiyar arslan, yavrula-
rile beraber öldürücü silahlar taşı-
yan ve nevmidi ile kudurmüşgasi-
na saldıran avcılara tek başına
mukavemet etmekteyiz. Müttehit
olursak dayanacak, parçalanırsak
yenileceğiz. Birlik olursak dün-
yayı yeniden zulmet kaphıyacak-
tır. Birleşmiş olarak hareket eder-
sek dünyayı kurtarmaya ve ona
yol göstermeye muvaffak olaca-
ğız.

Amerikada Alman konsoloslukları

(Başı 1 incede) /—/

İsiciümhur B. Roosevelt istihsal
bürosunun direktörleri olan Knud
sen ve Hillmann'a bir teskere
göndererek müdafaa endüstrile-
rinde irki gruplar ile zenci aleyh
tarafı akideler itibarile fark göze-
tilmesini ihdas ettiği 'evahim va-
ziyete' çare bulacak münasip şe-
killerin alınmasını istemiştir.

B. Roosevelt boşa gezen iyi
işçilerin ırkları, dinleri, milliyet-
leri ve asılları yüzünden işe kabul
etmediklerine dair bir çok şikâyet-
ler aldığını bildiriyor ve diyor ki:
Millet, müdafaa endüstrisin-
den halkın büyük bir kısmını ihra-
ç edemez. Başkalarının aleyhin-
de mücadele ettiğimiz nazariye-
lerini bizzat kendi memleketimiz-
de ortadan kaldırarak mânevî bir
lîgimizi takviye etmek bizim için
çok daha ehemmiyetlidir.

Amerikan sularındaki yabancı
gemiler ticaret filosile yanyana
Vaşington, 16 (A.A.) — Bir-
leşik Amerika bahriye encümeni
6 Danimarkalı geminin bugün
Amerikan ticaret donanmasında
faal hizmete alınacağını bildirmiştir.
Bu gemiler Amerikan suların-
da âtil bir halde bulunan ve hük-
ûmet tarafından müsadere edil-
en 84 yabancı gemiye dahildir.

Encümen, diğer gemilerin de
pek yakında hizmete alınacağını
ilâve etmiştir. Bu altı Danimarka
vapuru ilkönce el konulmuştur.
Çünkü bunlar iyi vaziyette bu-
lunuyorlar.

Ecnebi vapurların tekrar faali-
yete getirilmesi neticesinde İngi-
lizlere başkaca vapur verilir ve
vaziyet hususunda âlakadâr
memurlar muhteriz davranmış-
lardır.

Alman konsoloshaneleri kapatıldı

Vaşington, 16 (A.A.) — A-
merika Birleşik devletleri Ameri-
kadaki bütün Alman konsolo-
sularının kapatılmasını emretmiş
ve bu konsoloslukları mintakaları
dahilindeki Alman tebaasının se-
yahatini menetmiştir.

Amerika teğahları 5 milyon
tonlaltuluk gemi inşa edilecektir.
Nevyork, 16 (A.A.) — He-
rald Tribune gazetesinin Vaşing-
ton muhabiri bildiriyor:

Bahriye encümenine göre, A-
merika gemi inşaat teğahlarında
bu sene bir milyon iki yüz elli bir
tonlaltuluk ticaret gemisi yapıl-
ması süratle artan deniz inşaat
kolaylıklarına binaen bu rakka-
mın 1942 de üç buçuk milyon to-
nilitaya ve 1943 de beş milyon
tonilitaya çıkması bekleniyor.

Bahriye encümeni mevcut mu-
kaveleler mucibine yapılan ve
yapılmakta olan 705 ticaret gemi-
sinin kıymetini bir milyar 625
milyon dolar tahmin etmektedir.

Amerika Japonya'ya protesto etti

Tokyo, 16 (A.A.) — Amerika bi-
yüklü elçisi Grev, Çunking'in Japon
tayıyareleri tarafından bombardıman
edildiği sırada bazı bombaların Tu-
tulito adındaki Amerikan topçeleri-
nin pek yakınlara düştüğünü ve
diğer bir takım bombaların da A-
merikan tebaasının bulunduğu em-
niyet mintakasına atıldığını öğrenir
öğrenmez hariciye nezaretine git-
miştir.

Grev, Amerika hariciye nezaretin-
den talimat bile beklemeden keyfi-
yeti protesto etmiştir.

Almanyadaki Fransız harp esirleri iade olunuyor

Paris, 16 (A.A.) — Fransa büyük
elçisi Scapin'ın aşağıdaki tebliği ne-
şretmiştir:

Hitlerin emri ile, 1899 kânunusa-
nından evvel doğmuş olan ve bu-
gün harp esiri bulunan Fransız er-
başı, onbaşı ve eratı 1914 - 18 har-
bine iştirak etmiş sayılacaklar ve
sadece doğumlarını tesbiti ile ser-
best bırakılacaklar ve Fransaya gön-
derileceklerdir. Allelelerin hiç bir
teşebbüsü bulunmasa lüzum yok-
tur. Yukarıki şartlara haiz olanların
ilk kafilisi 15 haziranda Almaya-
dan hareket etecektir.

Meslekten olan askerler bundan
istifade edemeyecektir.

Romanyada harp hazırlıkları

Bükreş, 16 (A.A.) — Radyo vası-
tasile neşredilen bir tebliğde bu ak-
şam saat 7 den itibaren tekrar pe-
çeme ve karartma tedbirleri alın-
acağı ilân edilmiştir. Tebliğde bu
tedbirlerin niçin alınmakta olduk-
ları hakkında izahat verilmemekle-
dir.

Büyük Millet Meclisinde Çiftçi kanunu müzakereleri

(Başı 1 incede) ★

İhtiyar heyetleri sughu katı olarak
mahkûm edilecektir. Falli bulun-
mayan zararlar için köy sandıkların-
dan bu zararlar ödenecek ve bu şe-
kildeki zararlardan bütün köy me-
sul tutulacaktır.

Ziraat Vekilinin beyanatını müte-
akıp muhtelif hatipler söz alarak,
bütün bir memleket çiftçisini âlaka-
dar eden böyle mühim bir kanun-
da gördükleri eksikleri anlatmışlar-
dır.

Kemal Ünal, murakebe heyetleri-
nin hasbı olarak bu işi yapmalarını
doğru bulmamış, Fazıl Güleş gıka-
cak kanunun eksikğini bir kanun ol-
maması rağmen meriyete girmesi-
nin faydalı olacağını bitâhare daha
mükemmel şekle irca edilebileceği-
kanaatinde bulunmuş, murakabe hey-
etlerine kazal vazifelerini verime-
mesini bu işin mahkemeler tarafın-
dan görülmemesi daha muvafık ol-
acağını ve bilhassa Garbi Anadolu-
da olduğu gibi arazi darlığı ve me-
rasızlık yüzünden sürü sahiplerinin
müskülâtı ugradığını, binaenaleyh
mer'aya sahip olmayan sürü sahi-
plerinin sürülerini tedricî bir tasfi-
yeye uğrattıkları bazı hükümlerin bu
kanunda yer alması lüzum geldiğini
söylemiştir.

Bu tenkidî mütakıip söz alan Re-
fik İnce ezümle demistir ki:
— Kanunda bir çok eksikler var-
dır. Senelerdenberi meclise gelip ge-
ri giden, encümenlere havale edilen
bu kanunun son şekli bizi sukutu
hayale uğratmıştır. Kendi kendine
«acaba dedim, kanunu hazırlayan ar-
kadaslar, memleketin ziraat işlerin-
den haberdar değiller midir?» Hal-
buki tetkik ettim. Kanunu hazırla-
yan çiftçi arkadaşlardır. Ayrıca ka-
nunda bir insicam yoktur. Bu va-
ziyet karşısında kanunu yapanlara
ve ifade notlarından bir numara ver-
mek icap etse bu numara mutlaka
sıfır olur. Fazıl Güleş, bu kanunla
tecrübe eder, sonra da mükemmeli-
ni yaparız, diyor. Kanunla tecrübe
yapılmaz. Tecrübeden kanunlar çı-
kar. Halkı tecrübe tahattas yapma-
ğa hakkımız yoktur. Meclisin karar-
ları katî olması lazımdır. Ayrıca böyle
bir kanun yapmak zaten sakatı
bır ıştır. Belediye kanununda bu
hususla lüzum gelen hükümler var-
dır. Fakat belediyelere, bu işe bak-
maya icap eden vesait verilmemiştir.

Binaenaleyh belediyeleri takviye
edelim, şayet bu kanun lâiyhası çı-
racak olursa işler yürütmeyecek ve
köylünün hali berbat olacaktır. İşte

huzurunuzda söyüyorum. Böyle bir
vaziyet hasıl olursa ellerimiz bu işe
ön ayak olan Ziraat Vekilinin yaka-
sındadır. Yüksek heyetinize takrir
veriyorum, Yeni teşkil, yeni masraf
kapsıdır. Bu iş belediyelerde kal-
malıdır. Aksi takdirde bir insicam
temin edilmek üzere bu kanun tek-
rar encümene havale edilmelidir.

Kürsüye gelen Galip Peker, mem-
leketin her tarafındaki çiftçi mal-
larını koruyacak kanunî hükümler,
ve teşkilât bulunduğunu ileri sürer-
ek şimdiki lâiyha kabul edilecek ol-
ursa memleketde hiç bir harır do-
kunmayacağı gibi tabikatta büyük
müskülâtı uğranılacağını söylemiş-
tir.

Emin Sadak'ta böyle bir kanunun
lüzum olduğunu, fakat daha, mük-
kemmel olması lüzum geleceğini söy-
lemiştir.
Söz alan mazbata muharrirlerin-
den Feridun Fikri ve muvakkat en-
cümle mazbata muharriri, Refik İnce-
ye şiddetle hücum etmişlerdir. Bil-
hassa Feridun Fikri şöyle demiştir:

— Refik İncenin mütalâalarına
baktım. Onlarda da insicam yok.
Ayrıca kanunu da okumamışa ben-
ziyor. Eğer ben de heyeti mümeyyize
de bulunsa idim onun dersine çalış-
madığına hükmederim.
Muvakkat mazbata muharriri ise
şöyle demistir:

— Refik İnce, bize sıfır verdi. Fa-
kat kendisinin kanunu katiyen oku-
mayıp ezbere konuştugu anlaşıyor.
Bu vaziyet karşısında biz 12 kişi ol-
duğumuzdan hepimizden tam on sek-
kiz tane sıfır alırdı.

Her iki mazbata muharriri ile zi-
raat encümeni mazbata muharriri
Yaşar, Hasan, Reşit, Rasih Kaplan,
Avni Doğan kanunun lehinde bulun-
muşlar ve bilhassa mazbata muhar-
rirleri kanunun tam bir mükemmeli-
yetle bulunmasını söylemekle be-
raber bugüne kadar meclisten çıkan
kanunların en mükemmellerinden bi-
ri olduğunu ve bir çok kanunlarda
emsali görüldüğü gibi tabikattan al-
ınacak neticelerle bu kanunun da-
ha mükemmel bir hale getirilebile-
ceğini anlatmışlardır.

Bundan sonra kanunun reddi ve-
ya yeniden tetkiki için encümene
havalesi hakkında verilen takrirler
umumi heyette kabul edilmemiştir.

Meclis, çarşamba günü toplanmak
ve çiftçi kanununun maddeleri üze-
rinde görüşmek için toplantıya saat
18,25 te nihayet vermiştir.

1941 senesi afyon mahsulü Ofis tarafından satın alınıyor

Ankara, 16 (A.A.) — Toprak mah-
sulleri ofisinden tebliğ edilmiştir:

1 — 941 senesi afyon mahsulü,
geçen senelerde olduğu gibi hashaş
ekimine müsaade edilen sahalarda
müessese Türkiye Ziraat Bankası
şubede ve ajanları marifetile müstah-
şilde mübayaa edilecektir.

2 — Mübayaa 15 haziranda baş-
lanacak ve 15 eylülde nihayet veri-
lecektir. Bu müddet zarfında afyon-

larını Ziraat Bankası şube ve ajan-
larına satmıyanların, müddetin hita-
mından sonra, vuku bulacak mîtra-
caatları ve serdedecekleri mazaret-
ler katiiyen kabul edilecektir.

3 — Ağarı bir kiloya kadar sa-
tışa arz edilen afyonlar mübayaa e-
dilecektir.

Afyon fiyatları geçen sene yapı-
lan zamma ilâveten bu sene de yeni-
den arttırılmıştır.

Orta mektep muallimi olmak isteyenler Haziran ve Eylûlde imtihan edilecekler

Ankara, 16 (Telefonia) — Orta
mektep muallimi olmak isti-
yenler için ilk talimatname hazırlan-
mıştır. Bu talimatnameye göre
orta mektep muallimi olmak
isteyenler lise mezunu olacaklar
ve imtihanla tâbi tutulacaklardır.
Bu imtihanlar türkçe, tarih, coğ-
rafya, yurd bilgisi, tabiiye, musi-
ki, resim; almanca, fransızca ve

ingilizce dillerinden bir tanesin-
de ve her yıl haziran ve eylül
ayları içinde yapılacaktır. İmti-
hanlarda kazananlar bir sene
müddetle öğretmen muavinliğine,
de kalacaklardır. İki sene ilk okul
öğretmenliği etmiş olanlar staja
tâbi tutulmadık muallim tayin
edileceklerdir.

Belediye tekaüt sandığı
(Başı 1 incede) /+/
yeler de memur ve müstahdemle-
rin maaşlarından kesilecek bir se-
nelik % 5 in tutarını toptan
sandığa vereceklerdir. Kanuna
göre tekaüt aylığı tahsis edilebi-
lmesi için fili hizmetin 20 seneyi
ve yaşı 60 ı doldurması lazımdır.
Aksi takdirde fili hizmetin
20 seneyi doldurduğu zaman va-
zifedarin çalışmayacak dercede
malûl olması lâzımgelmektedir. Ak-
sı takdirde 30 sene hizmet şart-
tır. Vazifesi başında vukuagelen
kazalarından malûl kalan memur
ve müstahdemlere hizmet müd-
detlerine bakılmaksızın son al-
dikları aylığın % 70 ini geçme-
mek üzere malûliyet maaşı tahsis
olunacaktır.

Kaza neticesinde ölenlerin ka-
rılarının evleninceye kadar % 30
evlâtlarından her birine 18 yaşı-
nı dolduruncaya kadar % 15, ço-
cukların hem anası hem babası
olmazsa % 25 nisbetinde maaş

bağlanacaktır. Çocuklar lisenin
son sınıfında bulunuyorlarsa 19
yüksek mektepte iseler 25 yaşla-
rına kadar maaş alabileceklerdir.
Ölen bir memurun ana ve baba-
sına dul ve yetimlere verilmesi
lüzum gelen paranın % 20 si ve-
rilecektir. İktisadi hizmetlerinde
çalışanların, bu hizmetlerde geçir-
dikleri her sene tekaütüklerinde
bir buçuk sene olarak sayılacak-
tır.

Bu kanun meriyete girdiği ta-
rihte memuriyet ve vazifelerde
çalışanlar hizmet müddetlerinin
on senesini tekaütüklerine say-
dırmak isterlerse kanunun meri-
yete girmesi tarihinden itibaren
iki ay içinde sandığa müracaate
mecbur tutulmuşlardır. Bu kabil
memurlar 10 senelik müddet zar-
fında aldıkları aylıkların mecmu-
unun % 5 ini sandığa borçlana-
caklar ve bu para her ay aylıkla-
rından % 5 olarak tekaüt aylığı-
na ilâveten kesilecektir.

Suriyede işgal edilen mintakalar

(Başı 1 incede) —

lometre mesafede Mabta'yı işgal et-
mişlerdir. Kışve de zaptedilmiş bu-
lunmaktadır.

Bir müttefik kolu, Kışve'nin 12
kilometre kadar şarkında, çöl kenar-
ında Adliye'nin şarkında ilerlemeğe
başlamıştır.

Saydının şarkında Lübnan tepele-
rinde Jezzın şehrinin müttefikler
tarafından zaptı, burada hareketle
bulunan kolu, sahil boyunca Beyruta
doğru ilerliyen kolun hizasma getir-
miştir.

İraktaki İngiliz kuvvetlerinin, Su-
riye - Irak hududundan 80 kilomet-
re mesafede Frat üzerinde Deyri-
zor'u zaptetmiş olduğu doğru değil-
dir.

Kışve ve Sayda mütteftklerin elinde

Londra, 16 (A.A.) — Şamdan 57
kilometre mesafede bulunan Kışve-
nin müttefikler elinde olduğu ve
Saydının da müttefikler tarafından
işgal edildiği teyit olmaktadır.

Fransız filosu İngiliz filosu ile çarpıştı

Beyrut, 16 (A.A.) — Ofi a-
janı bildiriyor:

Bu sabah safakla beraber harp
gemilerimiz Beyrut açıklarında
iki kruvazör ve torpidotan mu-
rekkep bir İngiliz kuvvetine kar-
şı hâbe tutuşmuşlardır. Hiçbir
hâdisa olmamıştır.

Fransız tayyareleri İngiliz donan- masına hücum ettiler

Vichy, 16 (A.A.) — Haber
alındığına göre, Fransız bahriye-
sine ait tayyareler Suriye'ye gelir
gelmez Sayda açıklarında İngiliz
filosuna taarruz etmişlerdir. Bu
taarruzun neticeleri henüz bilin-
miyor. Mamafih müessir olduğu
öğrenilmiştir.

Şamın düşmesi gün meselesi

Londra, 16 (A.A.) — Bu sabah
Londrada öğrenildiğine göre, mütte-
fikler Beyruta 12 mil mesafede bu-
lunmaktadır. Müttefik kuvvetlerin i-
leri hareketi General Dentz'in Say-
dadan geri çekilmekte olan esas or-
dusunu ikkiye bölmek tehdidini gös-
termektedir.

Bu esnada başka kollar, Şam ka-
pılarında bir tavakkuf devresi ge-
çirmeye devam etmekte ve şehre
sulh yolu ile girilmesi için yapılan
müzakerelerin neticesini beklemek-
tedir. Fakat aynı zamanda şehrin
muhasara altına alınması da devam
etmektedir. Şamın düşmesinin şim-
di pek yakın olduğu hakkında hür
Fransız kaynaklarından verilen ba-
berden bahseden sabah gazeteleri,
Şamın bu 24 saat zarfında düşeceği-
ni söylemektedir. Teahhürün sebebi,
Fransanın Sofya elçisi Blondel ile
görüşmek ve Şamın teslimi için müt-
tefiklerin heri sürdüğü şartları ken-
disine bildirmek üzere Türkiyeye
gittiği olan General Dehonne'un
pek yakında vuku bulacak arzusu-
nu beklemesidir.

Almanlar Halebe kaçıyorlar

Tahassül kamplarından serbest bi-
rakılan Alman ve İtalyan gruplarını
takviye için memleket girmiş olan
200 ilâ 300 Alman, şimdi Halebe ka-
mışlardır. Alman bombardıman tay-
yareleri ve pilotları ve bir kaç Fran-
sız harp tayyaresi, Halepte faaliye-
te bulunmaktadır. Fakat İngiliz ha-
va kuvvetleri semaya hâkimdir.

Vişinin hava yolu ile yolladığı tak-
viyeler ve levazım, Tunustan tayya-
relerle gelmiştir. Fakat bunlar te-
razinin keferleri üzerinde tesir icra
edemedi dercede değildir.

Suriye işinin sulh yoliyle hâline çalışılıyor

Kahire, 16 (A.A.) — Kahire asker-
î mahfillerinden bildirildiğine göre,
Suriyede muhasamata sulh yolu ile
bir hal sureti verilmesi hâlâ ümit e-
dilmektedir.

Habeşistanda

Ne cesaret!

Caddede araba soyan bir hırsız

Dün garip bir hırsızlık cürmü meşhuru oldu ve Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesinde suçlu sabıkalıdan Şükrü derhal tevkif olundu ve hakkında ceza kararı verildi. Takip ettiğimiz mahkeme safahatına göre bu sayıyı hayret hırsızlık söyle olmuştur.

Sabıkalıdan Şükrü dün sabah iyi bir kismet ararken Mercan yokusundan çıkmakta olan balyelerle yüklü bir araba görmüş ve merakla peşine düşmüştür. Bir aralık cebinden ufak kısımsı çıkararak arabaya yaklaşmış ve yokusundan çıkmak üzere arabayı yan taraftan dayanarak sürüklemekte olan arabacının va-ziyetinden istifade edenlerin iplerini; üstündeki çuvalı kesmeğe başlamıştır. Çıka çıka 45 taraftan güzel, kıymetli kumaşlar çıkınca Şükrü büyük bir dik- kat ve heyecanla işine devam etmiş ve tam bir top kumaş çekip kurtarıncı birdenbire arabacının zıvurduğu şiddetli bir kırba- cı tam alının ortasında bulmuştur. Hareketinin farkına varıldığını sezen bu açıkgoz, derhal kararı fırlatmış, fakat etraftan yeti- şenler kendisini elindeki aleti cürmü olan çakısı ile birlikte kıs- kıvrak yakalamışlardır.

Dün geç vakit Sultanahmet üçüncü cezada dinlenen suçlu ve onu takiben şahitler bu vaka- nın vukuunu tamamilе tezahür et- timişlerdir. Aynı zamanda Şük- rünün bir çok sabıkalarını da gösteren hapisane kayıtları gö- rülmüş; daha pek kısa bir müd- det evvel hem hırsızlık, hem de kaçakçılıktan olmak üzere iki sene, beş ay, 25 gün hapis ile 225 lira para cezasına mahkûm edilmiş olduğu anlaşılmıştır ve mahkeme icabını düşünmüş, na- kıs bir teşebbüs halinde kaldı- ğından dolayı bu hırsızlık ceza- sını üçte bir indirmek suretile ve sabıkasından dolayı da altıda bir- kadar arttırarak bir ay beş gün daha hapsine ve derhal tevkifine karar vermiştir.

Bir ihtikâr suçlusu beraat etti

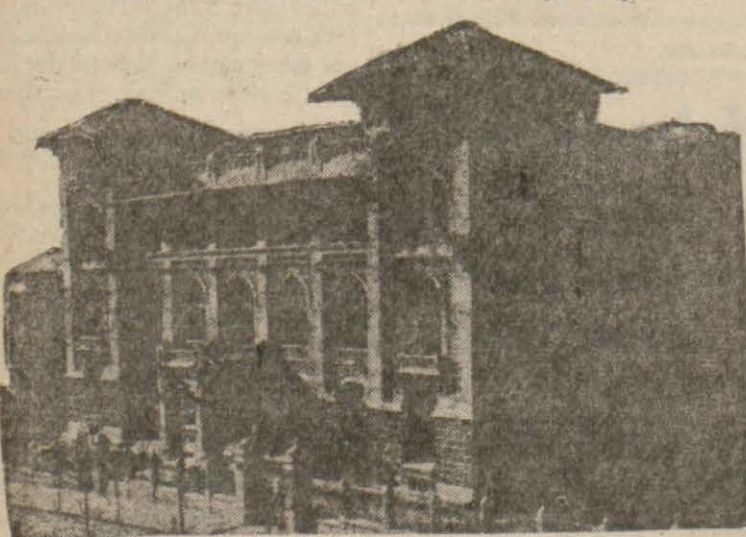
Büyükkadada Sakarya sokağın- da 21 sayda oturan ve Yenikami caddesi 37 sayda silahçı Selânik- li Osman Topçumenden İngiliz dü- duklerini fabrik fiyatla satışa arz- ettiğinden dolayı Adliyyeye veril- diğini yazmıştı. Aslıye ikinci ce- za mahkemesinde devam eden bu ihtikâr davası dün neticelen- miştir. Mahkeme safhasına göre, suçlunun bu hareketinde mülki ko- runma kanununa muhalif bir ha- reketi ve ihtikâr mahiyetinde hiç bir sunu takdiri görülmediğinden beraatine karar verilmiştir.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden : Satış Müdürlüğünde kaçak Havyar satılıyor

Sirkede Reşadiye caddesi Hacı antrepodundaki satış müdürlüğü ilân tahtasında, İstanbul Belediyesi mezar müdürlüğü ile Kuruceme antrepodundaki ilân tahtalarında listesi asılı siyah havyar 17.6.941 günü saat 13.30 da bu bapta kanun hükmüne tevfillen açık artırma usulü ile satılacağı ilân olunur. Telefon: 23219 (4778)

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraat ve ticari her yeni banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor.

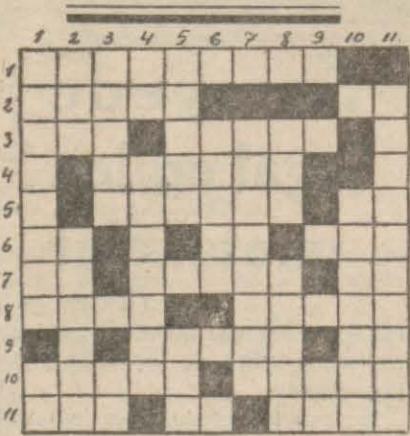

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarlı tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa gelecek kur'a ile aşağı- daki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1,000 liralık 4,000 lira	100 adet 50 liralık 5,000 lira
4 > 500 > 2,000 >	120 > 40 > 4,800 >
4 > 250 > 1,000 >	160 > 20 > 3,200 >
40 > 100 > 4,000 >	

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye gültü; takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylül, 11 Birincikunda çekilecektir.

EULMACA

Soldan sağa: 1 — Büyük gösteren ayna, 2 — Hazreti Ali taraftarı; Ye- mek. 3 — Cemi edatı, Huzur. 4 — Küçük bir harp gemisi. 5 — Enin; Rahat edatı. 6 — Bir nota; Su; Mü- sabaka. 7 — İsim. İki tarafın hakim yaptıkları kimse; Bir edat. 8 — Geç- kin; Ömür. 9 — Argo; Sevgili; İstifham. 10 — Bir beyti terkib eden iki kıssam her biri; Kiliyyada sırada- ğılar. 11 — Bir sayı; Bir nota; Nasyonal Sosyalist.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Şubeler halinde çoğalma; Bir nota. 2 — Göz- rengi; Müstefişe. 3 — Rüşum; Bir nota. 4 — Şikâr; Açar. 5 — Bir sa- yı; Bir memleket. 6 — Değirmi yüz- lü genç irisi. 7 — Kendi kendine 8 — Gelecek; Gizli bir cemiyet mensubu. 9 — Eski bir mahut. 10 — Ufak küp 11 — Haydut teşekkülü.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ
Soldan Sağa: 1 — Karanfil - Si- 2 — Er - Kamet 3 — Ras - Daimi 4 — Esami - İn 5 — Mızıkçılık 6 — Sia - Re 7 — Karıştırmak 8 — Ar - Mi 9 — Ley - Lât . İl 10 — Acemi - Ay 11 — Keten - İbret.
Yukarıdan aşağıya: 1 — Kerem - Kulak 2 — Arasıra - Ece 3 — Saç - Rayet 4 — Aş - Mısıf 5 — Dikiş - İn 6 — Çatal 7 — İki 8 — Lâm - Lâret 9 — Mi - Ar 10 — Se - İkra- miye 11 — İtmeç - Ekil.

Bugünkü program

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Hafif program (Pl.), 7.45 Ajans haberleri, 8 Hafif sen- fonik müzik (Pl.) 8.30/8.45 Evin saati.

12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Türkçe plâklar 12.45 Ajans haberleri, 13 Karışık pro- gramı (Pl.) 13.15 Türkçe plâklar pro- gramının devamı, 13.30/14 Karışık programının devamı (Pl.).

18 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Fasil sazi, 18.30 Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri bor- sası, 18.40 Dans müziği (Pl.) 19 Konuşma (Yuva saati), 19.15 Rad- yo salon orkestrası 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Radyo salon orkestrası 20.15 Rad- yo gazetesi, 20.45 Radyo salon or- kestrası programının son kısmı, 21 Konuşma Memleket postası 21.10 Keman soloları, 21.30 Konuşma, 21.45 Klâsik program, 22.30 Mem- leket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45 Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

Naftil = Naftalin

Yerine kullanılır. Tahvil edilerek NAFTALİN ayarında olduğu tesbit edilmiştir.
Naftil Fiyatı: İstanbul Fiyat Mürakabe Komisyonunca tesbit edilmiştir.

Toptan Kilosu 47 kurustur.

Ümumi satış deposu: Tahtakale No. 66/68

Telefon: 22269

İstanbul Belediyesi İlânları

Yıllık kirası İik tem.

30,00	2,25	Samatya'da Hüseyin ağa mahallesinde 2 nu- maralı Feriuh ağa mektebi binası
50,00	3,75	Hasekide Nakşidil sokakında 2 numaralı İb- rahimpasha mektebi binası.
192,00	14,40	Cağaloğlunda Cezirakım mahallesinin Hilâ- liahmer sokakındaki Hadım Hasaapaşa med- resesi.

Yıllık kira bedeli muhamminleri ile ilk teminat miktarları yukarı- da yazılı gayri menkuller birer sene müddetle kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Mu- afeât müdürlüğü kalemünde görülebilir. İhale 2.7.941 çarşamba günü saat 14 te Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat mak- buz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümende bulunmaları lâzımdır. (4801)

Devlet hava yolları umum müdürlüğünden :

1 — Afyon tayyare meydanı pist inşaatı iki sistem üzerinden ve kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — a — Sisteminin muhammen bedeli 367443 lira olup muvakkat teminatı 18448 liradır.

b — sisteminin muhammen bedeli 320296 lira olup muvakkat tem- inatı 16922 liradır.

3 — Eksiltme 2.7.941 çarşamba günü saat 11 de Hava yolları meydanında kâin umum müdürlük binasında toplanacak komisyon tarafından icra edilecektir.

4 — Bu işe ait fenni ve hususî şartnamelerle mukavele projesi ve resimler «18» lira «37» kuruş mukabilinde Devlet hava yolları tay- yare meydanında kâin umum müdürlük binasında bulunan alım satım komisyonundan temin edilir.

5 — Eksiltmeye gireceklerin Münkakalât Vekâletine ihale tarihinden en geç sekiz gün evvel istida ile müracaat ederek ehliyet vesikası almaları şarttır.

İstidalarına buna benzer işleri yaptıkları dair işi yaptırılardan aldıkları vesikaları rapteceklerdir. Zamanında müracaat etmeyenler ve ehliyet vesikası alamayanlar eksiltmeye giremezler.

6 — Taliplerin teklif mektuplarını en geç ihale saatinden bir saat evvel eksiltme komisyonuna makbuz mukabilinde vermeleri ve hangi sistemi ne kadar tenzilatla kabul ettiklerini sarahaten göstermeleri lâzımdır. (3357 — 4774)

Toprak Mahsulleri Ofisinden :

1 — 941 senesi afyon mahsulü, geçen senelerde olduğu gibi, haş- haş ekimine müsaade edilen salahlarda müesses T. C. Ziraat Bankası şube ve ajansları marifetile müstahsilden mübayaâ edilecektir.

2 — Mübayaaya 15 hazirandan başlanacak ve 15 eylülde nihayet verilecektir. Bu müddet zarfında afyonlarını Ziraat Bankası şube ve ajanslarına satmayanların, müddetin nihayetinden sonra vuku bulac- ak müracaatları ve serdedecekleri mazeteler katıyen kabul edilmeye- cektir.

3 — Aşgari bir kiloya kadar satışa arz edilen afyonlar mübayaâ edilecektir. Malını bizzat T. C. Ziraat Bankası şube ve ajansına gö- titiremeyenler, köyleri namına veya birleşerek teşkil edecekleri gruplar namına aralarından birini mutemet tayin ederek mallarını bu mutem- vet vasıtasile teslim edebilirler. Bu takdirde gerek teslim ve tesel- lümde ve gerekse para tediyeelerinde ofis bu mutemede mal sahibi ad- decektir.

4 — Geçen senelerde olduğu gibi bu sene dahi müstahsilden san- dık parası, akceptiz ücreti vesair her ne nam ile olursa olsun hiç bir masraf alınmayacaktır.

5 — Drogist afyonlar bu sene D.A, D.B, D.C harflerile rümuzlan- mak üzere üç sınıfa ayrılacaktır.

Tamamile konaksız olarak ince ve temiz toplanmış renk ve koku itibarile mümtaz vasıflı afyonlar D. A.

12 den fazla morfinli «A» sınıfına ithal edilmeyecek derecede az konaklı ve renk itibarile cazip, yüksek evsaffı kaba afyonlar D. B.

12 den az morfinli çok konaklı, yağmur yemişi rengi bozulmuş dü- şük vasıflı afyonlar D. C.

Sınıflama ayrılacaktır.

Bu tasnif mntaka itibarile olmayıp umumdur. Yani bir mnta- kanın nisbeten iyi olan afyonu «A» ve daha düşük afyonu «B» ve en kötü afyonu «C» addedilmeyecektir.

Satışa arz edilen afyonlar hangi mntakanın olursa olsun kalite- sine göre, yukarıda tarif edilen sınıflardan lâyük olduğu bir sınıfa it- hal edilecek ve o sınıfın fiyatına tâbi tutulacaktır.

Yogurlmuş afyonlar D. C. sınıfından addedilecek bu sınıfın fi- yatına tâbi tutulacaktır.

Hilali katkılı afyonlar yumurta ve sitle karıştırılmış dahi olsa- lar mağuş addedilecek ve sureti katıyyede mübayaâ edilmeyecektir.

6 — Afyon fiyatları geçen sene yapılan zamma ilâveten bu sene de yeniden arttırılmıştır.

D.A. sınıfının beher morfin derecesi 80 kuruş «seksen kuruş» D.B. sınıfının beher morfin derecesi 65 kuruş «altmış beş kuruş» D.C. sınıfının beher morfin derecesi 55 kuruş «elli beş kuruş» olarak tesbit edilmiştir.

7 — Bu sene mübayaalarında afyon bedelleri ilk tesellümdeki tartılar üzerinden tahakkuk ettirilecek ve ayrıca fire tenzil edilmeyecektir. Topraktaki şeklini muhafaza etmeyecek kadar sulu ve ru- tubetli afyonlar kurutulduktan sonra tesellüm edileceğinden, mü- stahsillerin mallarının kurutmadan evvel satışa arz etmemeleri lâzımdır.

8 — Satışa arz edilen afyonlardan mağuşları ve eski sene mah- sulü olanlar varsa tamamen ayırdıktan ve kabul e şayan görülenler 6 mci maddede izah edilen sınıflara seğıldikten sonra ayrı ayrı tar- tilacak ve bu tartı üzerinden her mntaka için seyyanen:

D.A. sınıfına girenlerin beher kilosuna 10,40 «on kırkır K.» D.B. sınıfına girenlerin beher kilosuna 7,80 «yedi L. seksen K.» D.C. sınıfına girenlerin beher kilosuna 6,05 «altı L. beş K.»

hesabile tediyeat yapılacaktır.

Bu suretile teslim edilen afyonların laboratuvarında yapılacak tah- lil ve ofisin merkez deposesunda yapılacak nihai muayenesinden sonra, 6 mci maddede yazılı her sınıfın beher morfin derecesi fiyatı üzerinden tahakkuk edecek bedellerine nazaran, afyon teslim eden müstahsil- lerin alacağı tezahür ettiği takdirde bu para yine kati tesellümü mü- teakip Ziraat Bankası şube ve ajansları tarafından alâkadarlarına prim olarak ödenecektir.

9 — Eski sene mahsulü Drogist afyonlar katıyen mübayaâ edil- miyecektir.

10 — Soft afyonlar, afyonun rengi, içime elverişli olması vesair müneyyiz vasfına nazaran, bu mntakaya gönderilen ofis eksperle- rinin muayenesi neticesinde tesbit edeceği kilo fiyatı üzerinden soft mntakalarında yine T. C. Ziraat Bankası şube ve ajansları tarafından mübayaâ edilecektir.

11 — Tabiatın düşük morfinli veya yüksek morfinli mntakalar için, tasnife ve kıymet takdirinde mntakavi bir tefrik gösterilmeyece- ğinden ve mahsul hangi mntakadan olursa olsun kalitesine nazaran girebileceği sınıfın fiyatına tâbi tutulacağından müstahsillerin bir mntaka mahsulünü başka bir mntakaya nakletmek külfetini yük- lenmemeleri tavsiye olunur. «4573 — 3231»

B O R S A

16 HAZİRAN 941

	Kapanış
1 Sterlin	5,2025
Dolar	129,095
İsviçre Fre.	29,95
Drahmi	—
Peçeta	12,845
Yen	30,915
İsviç Kronu	30,525

Ehham ve Tahvilât

	L. K
1933 Türk borcu I	19 60
1918 İstikrazı dahilî	21 50
1933 ikramiyeli Ergani	19 35
1934 Sivas - Erzurum	19 80
Anadolu Demiryolu Tahvil	44 50
Demiryolu Mühessil Senet	45 00
T. C. Merkez Bankası	117 00
T. İş Bankası müessis hisse	119 00
T. İş Bankası (Nama muhar.)	10 50
Osmanlı Bankası	27 50
Şirketi Hayriye	26 00

N U K U T

Türk Altını (Reşat)	26 50
Türk Altını (Hamit)	25 00
Türk Altını küçük (Hamit)	24 90
Türk Altını küçük (Aziz)	24 10
Kâin beşi birlik	114 50
> > (Hamit)	110 50
> > (Reşat)	112 00
24 ayar altın gramı	3 36
Mecidiye	75

SEBZE-MEYVA toptan fiyatları

İstanbul Belediyesi Merkez Hâlin- de sabahları öğlene kadar toptan sa- tılan yaş meyva ve sebze fiyatları: (Akşama kadar günlük hakiki sa- tış fiyatları için başka liste tanzim edilmektedir.)

Cinsi	Orta	İyi
	Kuruş	Kuruş
Bamya	48	50
Sakızkağacı	3	3,50
Fasulye çalı	8	9
Fasulye Ayşekadın	17	18
Fasulye Yeşil	13,50	14
Domates kır	18	19
Bakla	4,50	5
Araka	7,50	8
Semizotu	3	4
İspanak	3,50	4
Biber dolmalık	35	45
Biber sivri	40	45
Patates taze	9	10
Pancar	1,75	2
Patlıcar.	28	30
Enginar	4	6
Hiyar	2	3
Yeşil salata 100 adet	125	150
Marul	3,50	4
Taze soğan	1,25	1,50
Maydanoz	—,50	—,75
Dereotu	—,75	1,
Havuç	2,50	3,50
Turp kırmızı	—,75	1

MEYVA

Armut akçe	30	35
Armut yabani	14	16
Erik tırbe	10	20
Frenk üzümü	30	35
Çilek frenk	25	30
Çilek ağaç	40	45
Kiraz	15	20
Vişne	14	20
Şeftali	25	35
Muz yerli	60	60
Karpuz yenidoğnya	25	30

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:	Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
	1400	750	400	150 K.
Hariç memleketlere:				
	2700	1410	800 K.	yoktur

Gazeteye gönderilen evrak dercedil- sin edilmesin iade edilmez.	Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
	2700	1410	800 K.	yoktur

Gazeteye gönderilen evrak dercedil- sin edilmesin iade edilmez.

T. İŞ BANKASI

Küçük Tasarruf Hesapları

1941 İKRAMİYE PLANI

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteğin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 liralık	= 2000. — L.
3 > 1000 >	= 3000. — >
2 > 750 >	= 1500. — >
4 > 500 >	= 2000. — >
8 > 250 >	= 2000. — >
35 > 100 >	= 3500. — >
80 > 50 >	= 4000. — >
300 > 20 >	= 6000. — >

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişleri niçin temizlemek lâzımdır? Çünkü: unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişle- rin difteri, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hattâ zatürrieye yol açtıkları, iltihab yapan diş etleriyle köklerinde mide hum- ması, apandisit, nevrasteni, st- ma ve romatizma yaptığı fen- nen anlaşılmıştır. Temiz ağız ve sağlam dişler umumî vücut sağ- lığının en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh dişlerinizi her gün kabil olduğu kadar fazla - lââkal 3 defa - (SANİN) diş macunile fırçalayarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve etnclisiniz. Bu suretle mikrobları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

SANİN

DİŞ MACUNU

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi korur.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Beyoğlu Beşinci Noterliğine :

Beyoğlu Beşinci Noter Dairesi

Sureti 5/6/941

No. 8714 Dı 3185

Kadıköyünde Altriyol ağzından Rıhtıma münthei olmak üzere açılan yol için umumî menfaatler namına istimlake tâbi tutulmuş olan Kadıköyünde Osmanaga mahallesinin Söğütöçesme sokakında 47-41 eski ve 41 yeni kapı ve 52 ada 3 parsel No. lu kâğıt dükkânı 2700 lira istimlak bedeli takdir edilmiştir.

Mezkûr yerin 4/144 hissesi mutasarrıf Ahmet varisi Ziyaya mukadder bedel 3710 No. lu belediye istimlak kanununun 11 inci maddesi mucibince tebliğ edilmek istenilmiş ise de 8061 yevmiye No. su tahtında tevdi edilen ihbarnamedeki tebliğ memurumuzun meşru- hatna istinaden Zıyanım ikametgâhına tayin edilememiş ve bu su- retle tebliğ edilememiş bulunduğu beyanile iade edilmiş olmasına bina- en ilân tarihinden itibaren kanunî müddeti zarfında takdire gelme- diği veya mahkemeye müracaat etmediği takdirde istimlak kanun- nun 16 ve 18 inci maddesi hükümlerinin tatbiki olunaçağının yine is- timlak kanununun 10 uncu maddesi fıkızasınca tebliğ makamına kaim olmak üzere iki yevmi gazetede ilân ettirilmesini ve ilânı muh- tevi gazetelerden ikisn nüshasının gönderilmesini saygılarımla rica ederim.

İstimlak Müdürlüğü

Ali Yaver Muzal

İmza: A. Muzal

Neşir ve ilân edilmek ve ilânı havi üç nüsha gazete daireme- gönderilmek üzere talep veçhile i bu ilânname Vatan gazetesi ilâ- rı hanesine tebliğ olunur.

BEYOĞLU BEŞİNCİ NOTERİ

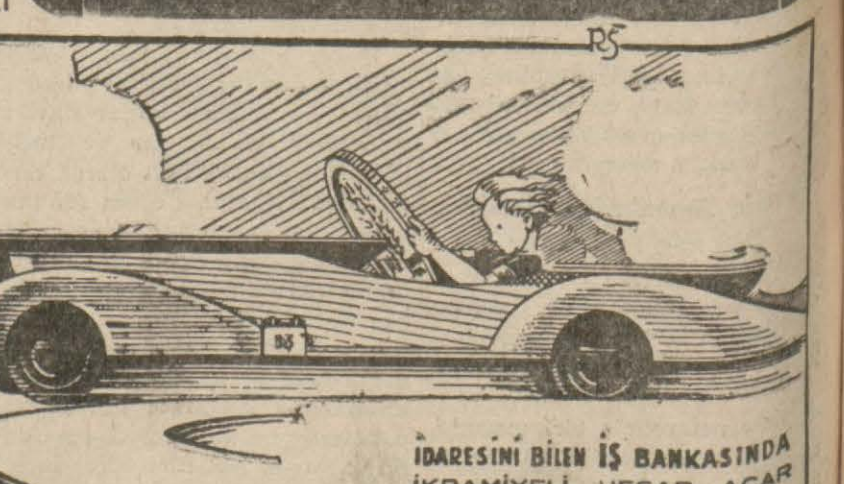
Resmî mühür ve imza

Gerçekleşen Rüya

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Bu sıralarda pek tabii olarak hep günün meseleleriyle meşgulüz. Fakat yarının düzeni ve inkişafı hakkında da arasıra olsun zihin yormak, kendimizi hazırlamak lâzım... Bu maksat için Ahmet Emin Yalman'ın (Gerçekleşen Rüya) adlı eserinde bol münakaşa malzemesi bulabilirsi- niz. Bu kitap, hepimizin her günkü ıstıraplarına doku- nuyor ve hakiki ihtiyaçların icapları ile ölü usuller ve kai- delerin yarattığı sun'î kâğıt âlemi arasındaki farkı iyice canlandırıyor. Dertlere teşhis koyuyor ve çarelerini gös- teriyor.

(Gerçekleşen Rüya) yı her vatandaş okumalıdır. Tevzi yeri: Matbaamız, fiyatı elli kuruş. Kitapçılar- da da bulunur.

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMİYELİ HESAP AÇAR

Devlet Demiryolları